

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY J. V. STAMICE
HAVLÍČKŮV BROD**

**MOTIVAČNÍ NÁZEV ŠVP
„Cesta k umění“**

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
2.1	Počet oborů, velikost	4
2.2	Historie a současnost	4
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	5
2.4	Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce	5
2.5	Vybavení školy a její podmínky	6
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE.....	7
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	8
5	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU.....	10
5.1	Přípravné studium.....	10
5.2	Studijní zaměření Hra na klavír	12
5.3	Studijní zaměření Hra na housle	16
5.4	Studijní zaměření Hra na violu	20
5.5	Studijní zaměření Hra na violoncello	24
5.6	Studijní zaměření Hra na kontrabas	28
5.7	Studijní zaměření Hra na kytaru	32
5.8	Studijní zaměření Hra na loutnu	36
5.9	Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu	40
5.10	Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu	45
5.11	Studijní zaměření Hra na hoboj	50
5.12	Studijní zaměření Hra na klarinet	54
5.13	Studijní zaměření Hra na saxofon	59
5.14	Studijní zaměření Hra na fagot.....	65
5.15	Studijní zaměření Hra na lesní roh	70
5.16	Studijní zaměření Hra na trubku.....	74
5.17	Studijní zaměření Hra na bicí nástroje	78
5.18	Studijní zaměření Sólový zpěv	82
5.19	Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje	86
5.20	Studijní zaměření Hra na akordeon.....	90
5.21	Vyučovací předmět pro studijní zaměření hudebního oboru Komorní a souborová hra.....	94
5.22	Oblast Recepce a reflexe hudby	97
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU	99
6.1	Přípravné studium.....	99
6.2	Oblast Výtvarná tvorba	100

7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	106
7.1	Přípravné studium.....	106
7.2	Taneční tvorba a interpretace a Recepce a reflexe tanečního umění	107
8	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ - DRAMATICKÉHO OBORU.....	115
8.1	Přípravné studium.....	115
8.2	Interpretace a tvorba a Recepce a reflexe dramatického umění	116
9	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	121
10	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	122
11	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	123
11.1	Zásady a způsob hodnocení žáků.....	123
11.2	Oblasti vlastního hodnocení školy	123

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP: Školní vzdělávací program Základní umělecké školy J. V. Stamice Havlíčkův Brod

Motivační název: „Cesta k umění“

Úplné znění školního vzdělávacího programu „Cesta k umění“ k 1. 9. 2015.

Předkladatel: Základní umělecká škola J. V. Stamice Havlíčkův Brod

Smetanovo náměstí 31, 580 01 Havlíčkův Brod

IČO: 72 54 59 50

Ředitel školy: Bc. Jindřich Macek

Telefon: 569 422 408, 569 434 544

E-mail: zushb@zushb.cz

Web: www.zushb.cz

Zřizovatel: Město Havlíčkův Brod

Havlíčkovo náměstí 57, 580 01 Havlíčkův Brod

kontakty: telefon: 569 497 111

e-mail: posta@muhb.cz

web: www.muhb.cz

Platnost dokumentu od: 1. září 2015

V Havlíčkově Brodě dne 21. května 2015
Č. j. 20/2015/ZUSHB

Bc. Jindřich Macek
ředitel školy

podpis ředitele školy a razítko:

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet oborů, velikost

celkem čtyři umělecké obory:

- hudební (dále HO)
- výtvarný (dále VO)
- taneční (dále TO)
- literárně-dramatický (dále LDO)

Celková kapacita školy: 550 žáků

Co nabízí ZUŠ J. V. Stamice Havlíčkův Brod?

Výuku ve všech čtyřech uměleckých oborech:

- v přípravném studiu pro děti ve věku 5 - 7 let
- v základním studiu I. stupně pro děti a mládež ve věku 7 - 14 let
- v základním studiu II. stupně pro mládež ve věku 14 - 19 let
- ve studiu pro dospělé od 19 let (věková hranice neomezena)

Kde výuka probíhá?

- **všechny 4 obory:** místo poskytovaného vzdělávání v sídle ZUŠ J. V. Stamice Havlíčkův Brod na Smetanově náměstí 31, 580 01 Havlíčkův Brod
- **Hudební obor:** místo poskytovaného vzdělávání v Přibyslavi – Husova 301, 582 22 Přibyslav

2.2 Historie a současnost

Hudební škola Bedřicha Smetany v Havlíčkově Brodě byla založena v roce 1949. Prvním ředitelem byl jmenován František Maršal, absolvent brněnské konzervatoře, jeden z posledních žáků Leoše Janáčka. Pedagogický sbor tvořilo osm učitelů, kteří vyučovali hře na klavír, housle, violoncello, akordeon, klarinet, hoboje, flétnu, lesní roh, trubku, a pozoun. 3. září 1949 zahájilo studium 213 žáků. Od prvních let byly výsledky žáků v soutěžích i u přijímacích zkoušek na střední a vysoké školy vynikající. V roce 1957 byla škola přejmenována na Základní hudební školu a na konci školního roku 1957/1958 se s ní rozloučil po úspěšných letech práce František Maršal.

Novým ředitelem školy se stal klavírista Miroslav Vymlátíl. Za jeho působení byla škola v roce 1961 přejmenována na Lidovou školu umění a v téže roce k hudebnímu oboru přistoupil obor výtvarný. Ve školním roce 1965/1966 byl zaveden také obor taneční, pedagogický sbor tvořilo již 19 učitelů, kteří vyučovali 554 žáků.

V roce 1968 je jmenován ředitelem školy houslista Zdeněk Němec, který ji úspěšně umělecky vedl až do roku 1986. V roce 1969 zahájila škola vyučování v nově upravené budově na Smetanově náměstí 31, kde sídlí dodnes. Po realizaci přístavby se 1. září 1982 začalo po několik let vyučovat též v oboru literárně-dramatickém. Od pololetí školního roku 1983/1984 je otevřena pobočka školy v Přibyslavi, kde se do dnešní doby vzdělávají žáci v oboru hudebním.

V roce 1986 byla ředitelkou jmenována Blanka Skálová, známá výbornými výsledky v klavírní pedagogice.

Po třech letech ji vystřídal Mgr. Ladislav Havlena. Dne 1. září 1990 byla škola přejmenována na Základní uměleckou školu a za necelý rok se po delimitaci stává jejím novým

zřizovatelem Školský úřad v Havlíčkově Brodě. V roce 1992 je budova školy navracena v restituci původním majitelům, od kterých je po letech nájmu dne 5.11.1998 odkoupena Školským úřadem pro potřeby ZUŠ. V roce 1994 odchází část pedagogického sboru a zakládá Soukromou ZUŠ v Havlíčkově Brodě.

Koncem roku 1999 byl jmenován ředitelem kytarista a loutnista Bc. Jindřich Macek, pod jehož vedením vstoupila škola dne 1.1.2000 do právní subjektivity. Zřizovatelem školy byl do 31. 12. 2000 Školský úřad Havlíčkův Brod. Na základě zákona č. 157/2000 Sb. o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů se stal na dobu od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2001 zřizovatelem školy Okresní úřad Havlíčkův Brod. Od 1. 7. 2001 do 31. 12. 2011 byla škola zřizována krajem Vysočina.

Za dobu své existence připravila ZUŠ v Havlíčkově Brodě celou řadu žáků na profesionální uměleckou dráhu. Uvedme alespoň několik zvučných jmen: Bohuslav Matoušek, Josef Kekula, Pavel Jirásek, Jana Brožková, Martin Petrák, Jiří Špaček, Pavel Langpaul, Miloš Wichterle, Petr Saidl, Radek Trupl, Jana Nováková, Monika Brychtová, Kateřina Váchová, František Šterbák, Julie Hirzbergerová, Adéla Hylišová a mnoho dalších.

V současnosti škola navazuje s úspěchem na své tradice. Ke studiu na střední a vysoké školy s uměleckým zaměřením bylo od roku 2000 do roku 2014 přijato dalších 102 žáků. Ti nejúspěšnější přebírají každoročně Cenu hejtmána kraje Vysočina. Na cenu Talent Vysočiny bylo v letech 2002-2014 odbornou komisí nominováno za úspěchy v uměleckém oboru neuvěřitelných 54 žáků naší školy a absolutní vítězství si přivezli: D. Propilková – Talent Vysočiny 2003 (fagot), V. Hofmanová - Talent Vysočiny 2006 (klarinet), M. Španko - Talent Vysočiny 2007 (klarinet), N. Kokrdová - Talent Vysočiny 2008 (akordeon), M. Španko - Talent Vysočiny 2009 (klarinet), Markéta Laštovičková - Talent Vysočiny 2010 (akordeon), Žaneta Švecová - Talent Vysočiny 2010 (akordeon), Markéta Laštovičková - Talent Vysočiny 2011 (akordeon), Jana Blažková - Talent Vysočiny 2011 (akordeon), Jana Blažková - Talent Vysočiny 2012 (akordeon) a bývalá žákyně Markéta Laštovičková - Talent Vysočiny 2013 (akordeon).

Od 1. ledna 2012 užívá škola, na základě úspěchů v uměleckém vzdělávání, čestný název Základní umělecká škola J. V. Stamicce Havlíčkův Brod a od tohoto dne se stává jejím zřizovatelem Město Havlíčkův Brod. Panem starostou města Mgr. Janem Teclem byl do funkce ředitele jmenován Bc. Jindřich Macek.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor Základní umělecké školy J. V. Stamicce je řadu let stabilizovaný, vyvážený a kvalifikovaný. Odborným zaměřením i počtem učitelů plně pokrývá šíři nabídky pro vzdělávání ve všech uměleckých oborech a studijních zaměřeních.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Dlouhodobé projekty

- Dny EHD v Havlíčkově Brodě – příprava vystoupení či koncertu – od roku 2000
- příprava „předskokanů“ a průvodního slova v profesionální abonentní koncertní řadě – tradice od roku 2000
- adventní koncerty
- spolupráce a podpora Festivalu Stamicovy slavnosti – od založení roku 2002
- každoroční výstava výtvarného oboru - od roku 1961

Regionální spolupráce

- spolupráce v rámci činnosti Krajské umělecké rady ZUŠ kraje Vysočina
- organizování okresních a krajských kol soutěží ZUŠ vyhlášených MŠMT ČR
- partnerství v projektu ZVYKOM - zaměřeného na cílovou skupinu řídicích pracovníků základních uměleckých škol v kraji Vysočina
- aktivní členství školy v AZUŠ ČR

Mezinárodní spolupráce

- spolupráce s partnerskými městy města Havlíčkův Brod (Brixen, Brielle, Spišská Nová Ves) a města Přibyslav (Mook en Middelaar, Sliac).

2.5 Vybavení školy a její podmínky

ZUŠ J. V. Stamic z Havlíčkův Brod využívá pro svoji činnost dvě různá pracoviště, která jsou standardně vybavena hudebními nástroji, audiovizuální a multimediální výpočetní technikou. Výtvarný obor má k dispozici hrnčířský kruh a keramickou pec. Všechny učebny jsou plně využity pro výuku včetně koncertního sálu, baletního sálu a výtvarných ateliérů. Škola disponuje základním inventářem hudebních nástrojů, které si mohou žáci bezplatně na dobu kratší jednoho roku vypůjčit.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

Naše škola:

- má za cíl poskytovat žákům základy uměleckého vzdělání a rozhled, vychovávat z nich citově bohaté osobnosti, učit je poznávat kulturní hodnoty, vážit si jich a předávat je dalším generacím.
- připravuje žáky v jednotlivých uměleckých oborech pro vzdělávání na středních školách uměleckého zaměření a na konzervatořích, případně pro studium na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.
- dbá na dobré výsledky výuky, věnuje speciální péči talentovaným žákům, účastní se národních i mezinárodních soutěží a tím reprezentuje město Havlíčkův Brod a kraj Vysočina
- používá osvědčené metody práce, udržuje a rozvíjí kvalitu výuky, upravuje metody výuky podle požadavků současné doby, usiluje o zlepšování podmínek při vzdělávání, disponuje zkušeným a aprobovaným pedagogickým sborem, tvořeným pedagogy ochotnými prohlubovat svoji odbornou kvalifikaci.
- aktivně zapojuje všechny žáky do dění školy a na kulturním dění ve svém okolí, působí na jejich estetické cítění a formuje jejich postoje k umění, respektuje osobnost každého žáka, rozvíjí jeho schopnosti, zdravé sebevědomí a tvořivost.
- se snaží prohlubovat součinnost rodiny a školy, dbá na dobrou informovanost rodičů a jejich zapojení do výchovně vzdělávacího procesu, za předpokladu jejich vstřícnosti a ochoty ke spolupráci.
- plánuje rozvoj smyčcového orchestru a pěveckého sboru v Havlíčkově Brodě.

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

Výchovně vzdělávací strategie ke kompetenci k umělecké komunikaci

Žák:

- disponuje vědomostmi a dovednostmi, které mu umožňují samostatně volit a užívat prostředky pro umělecké vyjadřování

- přizpůsobujeme nároky každému žákovi podle jeho individuálních schopností
- učíme žáka ovládat základní vyjadřovací prostředky
- využíváme a volíme různé metody a postupy, aby žák co nejlépe pochopil a osvoji si to, co se od něj očekává
- předáváme žákovi teoretické a praktické vědomosti o technice nebo technikách sloužících k uměleckému vyjádření
- vedeme žáka k utváření vlastního názoru a respektujeme jej
- učíme žáka poznávat různá stylová období
- jdeme žákovi příkladem, sami se stále vzděláváme a tím motivujeme žáka k celoživotnímu učení
- vedeme žáka k týmové spolupráci a zodpovědnosti za společné umělecké dílo (např. komorní hra, mezioborové projekty)
- vytváříme žákovi prostředí pro jeho seberealizaci (organizací veřejných vystoupení, výstav), tím mu umožňujeme prožitek smysluplnosti jeho snažení

- proniká do uměleckého díla a je schopen rozeznat jeho kvalitu

- navštěvujeme výstavy, koncerty, divadla, kde se setkáváme s dějinami umění i současnou tvorbou a diskutujeme o tom
- předáváme žákovi vědomosti a dovednosti tak, aby si dokázal utvořit vlastní názor na umělecké dílo (analýzou díla, použitím metodiky jednotlivých oborů atd.)
- vedeme s žákem dialogy o hodnotách uměleckých děl

Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

Žák:

- disponuje pracovními návyky, které jsou utvářeny soustavnou uměleckou činností a které formují jeho morálně volní vlastnosti a hodnotovou orientaci

- učíme respektovat nutnost svědomité individuální přípravy jako jednu ze základních podmínek úspěšného studia, spolupracujeme s rodiči
- pěstujeme v žákovi pocit sounáležitosti, vzájemné úcty, tolerance a přátelství
- spoluvytvářením vnitřních pravidel školy a třídy nepřímo vedeme žáka k chápání a respektování zákonů a společenských norem a k uvědomování si svých práv a povinností
- k lepším výkonům motivujeme žáka slovní zpětnou vazbou, pochvalou, možností vystupování na veřejnosti či účasti v soutěžích

- podporujeme účast žáka na vystoupeních i mimo rámec ZUŠ, vysvětlujeme důležitost vystoupení, dbáme, aby měl radost z vystoupení, nikoliv strach
- rozvíjíme umění pohybovat se v konkurenčním prostředí (např. soutěže) a zdravou konkurencí motivovat k lepším výkonům
- vychováváme a vedeme žáka k vhodným společenským normám chování v oblasti umění (např. společenské vystupování, chování na pódiu, vhodné oblečení)

- účelně se zapojuje do společných uměleckých aktivit a uvědomuje si svoji odpovědnost za společné dílo

- vedeme žáka k práci v hudebních, tanečních a dramatických souborech, výtvarných týmech
- vedeme žáka k otevřené diskusi v souboru - týmu a umožňujeme mu vyjádřit se k vlastnímu i kolektivnímu úspěchu či neúspěchu
- upevňujeme v žákovi vědomí zodpovědnosti za úroveň vlastní individuální přípravy, ve společný prospěch celého souboru – týmu

Strategie pro kompetenci kulturní

Žák:

- je vnímavý k uměleckým a kulturním hodnotám a chápe je jako důležitou součást lidské existence

- uměleckou a kulturní reprezentací školy žákovi poskytujeme možnost aktivně se zapojovat do dění ve městě, regionu
- v rámci výuky s žákem navštěvujeme regionální profesionální a amatérské kulturních akce
- učíme žáka milovat hudbu a umění, protože jsou dorozumívacími prostředky lidí a emocionálně působí na člověka
- působením školy usilujeme o to, aby žák ve svém dalším životě vedl aktivní kulturní život, rád navštěvoval kulturní akce
- pěstujeme u žáka úctu ke kulturnímu dědictví českého národa a národním tradicím

- aktivně přispívá k vytváření i uchování uměleckých hodnot a k jejich předávání dalším generacím

- vedeme žáka k tomu, aby nastudované skladby dokázal interpretovat i po delším čase a vracel se k nim a tím je předával mladším sourozencům, svým dětem
- dáváme mu dobrý kulturní základ do života, aby dokázal z nabitých vědomostí vytěžit co nejvíce, aby je byl schopen předávat dál
- motivujeme žáka k přípravě ke studiu na konzervatoři nebo na umělecké školy

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

Vzdělávací obsah hudebního oboru je členěn do dvou vzájemně provázených oblastí – Hudební interpretace a tvorba a Recepce a reflexe hudby a je tvořen očekávanými výstupy, které mají činnostní povahu se zaměřením na jejich praktické využití.

5.1 Přípravné studium

Učební plán – dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj nebo zpěv*	1	1
Celkem	2	2

Poznámka: *výuka probíhá individuálně nebo ve skupinkách dvou žáků na základě doporučení učitele. Vzdelávací obsah předmětu – viz učební osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů. Dle individuálních dispozic žáka lze v 1. ročníku zvolit variantu A nebo B jednoletého přípravného studia.

Učební plán – varianta A: jednoleté přípravné studium

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj nebo zpěv*		1
Celkem	1	2

Poznámka: *výuka probíhá individuálně nebo ve skupinkách dvou žáků na základě doporučení učitele. Vzdelávací obsah předmětu – viz učební osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů.

Učební plán – varianta B: jednoleté přípravné studium

	1. pololetí	2. pololetí
Přípravná hudební výchova	1	1
Příprava ke hře na nástroj nebo zpěv*	1	1
Celkem	2	2

Poznámka: *výuka probíhá individuálně nebo ve skupinkách dvou žáků na základě doporučení učitele. Vzdelávací obsah předmětu – viz učební osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů.

Učební plán – jednoleté přípravné studium pro II. stupeň základního studia

	1. pololetí	2. pololetí
Hudební nauka	1	1
Příprava ke hře na nástroj nebo zpěv*	1	1
Celkem	2	2

Poznámka: *výuka probíhá individuálně nebo ve skupinkách dvou žáků na základě doporučení učitele. Vzdelávací obsah předmětu – viz učební osnovy jednotlivých vyučovacích předmětů. Starší začínající žáci jsou zařazeni do určené skupiny hudební nauky, kde je jim věnována zvláštní pozornost.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Přípravná hudební výchova

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy.

1. ročník

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně a rytmicky čistě v jednohlase
- reaguje pohybem na znějící hudbu, dynamické a tempové změny v proudu hudby
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím jednoduchých tanečních prvků
- učí se poznávat hodnoty not a pomlk
- se orientuje v notové osnově v přiměřeném rozsahu

2. ročník

Žák:

- zazpívá lidovou nebo umělou píseň podle svých možností, vytleská zadaný rytmický motiv
- ovládá a využívá nástroje orffovského instrumentáře k doprovodné hře a zvukomalbě
- v toku hudby dokáže pojmenovat některé hudební nástroje
- pojmenuje a rozliší délky not a pomlk
- se orientuje v notové osnově c1 - c2

5.2 Studijní zaměření Hra na klavír

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na klávesové nástroje

Prostřednictvím hry na klavír žák rozvíjí nejen vloh a získává odborné hudební znalosti, ale při hře zapojuje i jemnou motoriku prstů, učí se koordinaci těla a rukou, koncentraci, pracovním návykům a sebeovládání. Rozvíjí paměť – logickou, mechanickou, motorickou, sluchovou i fotografickou. Ve hře na klavír žáci zvládají technické a výrazové prostředky, čímž se stávají prostředníky k vyjádření vlastních myšlenek k reprodukci přiměřených skladeb sólových, ansámblových a komorních, popřípadě vlastní improvizace. Hra na klavír je ideální prostředek k rozvoji celkové osobnosti dítěte, působí na fyzický a duševní potenciál tím nejlepším směrem.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na klavír

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- zná nástroj, orientuje se na klávesnici
- dodržuje správné posazení a správné postavení ruky
- rozliší hluboké, vysoké a stejné tóny
- užívá úhozy portamento, legato
- orientuje se v jednoduchém notovém zápise
- hraje jednoduchou píseň nebo cvičení

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- dbá na správné sezení a správné postavení rukou

- zkombinuje notový zápis s pohotovou orientací na klávesách a přesně jej dodržuje
- vytvoří si správné elementární návyky při hře portamenta, legata, odtahu, staccata a dvojhmatů
- rozliší základní dynamická označení a využívá je při interpretaci
- hraje jednoduchou píseň nebo skladbu oběma rukama dohromady

2. ročník

Žák:

- předvede hru stupnic každou rukou zvlášť nebo dohromady v protipohybu
- hraje tónický kvintakord s obraty tenuto, staccato, rozloženě v protipohybu každou rukou zvlášť, příp. dohromady
- se učí vnímat smysl pro tempo a základní agogické změny – ritardando, accelerando
- používá větší dynamické odstínění
- dbá na kvalitu klavírního tónu
- hraje písně s doprovodem TDS nebo jiné vybrané skladby, dle schopností žáka i z paměti

3. ročník

Žák:

- využívá při hře dosud získané základní návyky a dovednosti a základní technické prvky
- hraje stupnice v protipohybu oběma rukama dohromady, případně v rovném pohybu
- hraje tónický kvintakord s obraty oběma rukama dohromady tenuto, staccato, rozloženě
- zvládá prstovou techniku na úrovni etud Album etud I, II
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- hraje jednoduché skladby různých stylových období, vybrané skladby interpretuje z paměti
- vyjádří pomocí elementárních výrazových prostředků náladu skladby
- hraje písně s doprovodem TDS

4. ročník

Žák:

- hraje stupnice a akordy k probíraným stupnicím (způsob dle technické vyspělosti žáka a zvážení pedagoga – protipohyb nebo rovný pohyb)
- zvládá prstovou techniku a složitější rytmické útvary (např. C. Czerny op. 261)
- užívá pedál současný i synkopický
- hraje polyfonní skladby a základní melodické ozdoby
- hraje skladby různých stylových období, dle výběru z paměti
- zapojuje se do čtyřruční nebo komorní hry

5. ročník

Žák:

- hraje stupnice v rovném pohybu tak, aby dosáhl vyrovnané hry v rychlejších tempech přiměřených jeho schopnostem
- hraje malý nebo velký rozklad akordu rovně přes 4 oktávy
- využívá dle svých schopností probrané technické a výrazové prvky (např. C. Czerny op. 261, 849)
- zapojuje do hry melodické ozdoby, dynamické prvky a pedalizaci

- pozná větší hudební formy – sonatina, sonáta, rondo, variace
- zapojuje se do hry u listu, využívá dovedností ve čtyřruční hře a v komorní hře

6. ročník

Žák:

- hraje stupnice v rovném nebo kombinovaném pohybu
- hraje čtyřhlasý akord, malý nebo velký rozklad v rovném nebo kombinovaném pohybu
- zdokonalí své schopnosti v technické hře i hudebním projevu (např. C. Czerny op. 261, 849)
- prohlubuje své znalosti a dovednosti v polyfonní hře
- využívá rozboru skladeb ke zdokonalení logické paměti, určování klíčových míst hraných skladeb, správné dynamiky a agogiky, pedalizace
- improvizuje podle svých schopností a zájmů doprovody k písním

7. ročník

Žák:

- hraje stupnice a akordy podle svých individuálních potřeb
- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci
- nastuduje samostatně přiměřeně obtížné skladby
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů po technické, výrazové a obsahové stránce, využívání dynamiky, tempového rozlišení, vhodné artikulace, frázování, agogiky a zvukové možnosti nástroje podle své vyspělosti
- realizuje se ve čtyřruční a komorní hře
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- nastuduje skladby různých hudebních období z paměti a dle možností ukončí 7. ročník I. stupně absolventským vystoupením

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- si osvojí základní pianistické návyky (sezení u klavíru, uvolněnost ruky i těla, přirozené postavení ruky)
- orientuje se na klávesnici
- čte noty v houslovém i basovém klíči
- studijní látku a materiál určí učitel individuálně podle schopností a možností žáka

1. ročník

Žák:

- má zvládnuté základní technické a výrazové prvky klavírní hry, podle svého zájmu a zaměření je dále rozvíjí
- zdokonalí hru stupnic, akordů a etud podle individuálních potřeb žáka
- orientuje se v hudebním textu
- uplatní své dovednosti v kolektivní souhře
- nastuduje dle svého zájmu skladby z oblasti populární a filmové hudby

2. ročník

Žák:

- umí samostatně nastudovat přiměřeně náročnou skladbu
- prezentuje se na veřejných vystoupeních sólově nebo v komorní hře
- rozšiřuje repertoár na úrovni své technické a hudební vyspělosti
- pozná další klavírní literaturu
- využívá možnosti internetu

3. ročník

Žák:

- hraje jednoduché skladby z listu
- zvládá vytvořit improvizovaný doprovod k písním
- hraje v duu (čtyřruční hra), spolupracuje v komorní hře
- upevňuje získané pianistické dovednosti a návyky
- dbá na krásu klavírního tónu

4. ročník

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých představ
- hraje z listu jednoduché skladby
- hraje v duu (čtyřruční hra nebo hra dvou nástrojů), zahraje jednoduché doprovody, spolupracuje při komorní hře, v souborech nebo v orchestrech různého složení podle individuálních schopností
- vytvoří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů; tento svůj názor zformuluje a vyjádří, při hře z paměti využívá znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby
- uvede příklady skladeb významných světových a českých autorů různých stylových období a žánrů
- transformuje se v umělecky samostatného a pohotového amatéra
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

5.3 Studijní zaměření Hra na housle

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na smyčcové nástroje

Housle jsou nástroj s velkou možností uplatnění ve všech oblastech hudby: v sólové a komorní hře, v orchestrech (komorních, symfonických, tanečních) a ve folklorních souborech. Hra na housle obohacuje citové vnímání žáka, rozvíjí jeho estetické citění a umožní, aby se žák uplatnil jako amatérský či profesionální hudebník.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na housle

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- dokáže popsat nástroj
- dbá na správný postoj, držení houslí a smyčce
- zvládá podle svých individuálních schopností hru celým smyčcem, polovinami a třetinami
- umí vytleskat jednoduchý notový zápis (různá říkadla, lidové písně)

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- detailně popíše svůj nástroj
- zvládá základní držení svého těla (postoj, hlava, atd.) a umí správně uchopit housle a smyčec
- dbá na přirozené držení smyčce při hře
- hraje celým smyčcem, polovinami a třetinami
- hraje krátké smyky, détaché a legato

- hraje lehké skladbičky nebo lidové písně dle probíraného prstokladu

2. ročník

Žák:

- zdokonalí správné návyky základního držení houslí a smyčce
- dokáže kombinovat smyky détaché a legato
- zvládá vyšší stupeň pohyblivosti prstů levé ruky ve výchozí poloze
- dbá na půltónové posuny mezi probíranými prstoklady
- hraje dur stupnice a akordy přes jednu oktávu
- hraje drobné skladby nebo lidové písně
- dokáže nacvičit skladby z paměti

3. ročník

Žák:

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (držení těla a nástroje, koordinace pohybu pravé a levé ruky), používá základní technické prvky hry (ovládání celého smyčce i jeho součástí)
- ovládá prsty v základních prstokladech ve výchozí poloze v kombinacích na více strunách
- zvládá a kombinuje smyky détaché, legato a staccato
- správně intonuje a tvoří kvalitní tón
- učí se využívat výrazové prostředky (dynamika - p, mf, f, crescendo, decrescendo, ritardando atd.)
- ukáže nácvik vibrata
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- hraje dur a moll stupnice a durové kvintakordy
- hraje drobné přednesové skladby (dle schopností žáka z paměti)
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- uplatňuje se v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu
- zvládá všechny prstoklady ve výchozí poloze a začíná hrát v dalších polohách
- využívá různé výrazové prostředky (dynamika - p, mf, f, crescendo, decrescendo, ritardando, atd.)
- na delších tónech využívá hru vibrato
- dokončí nácvik stupnic a akordů dur a moll ve výchozí poloze
- spolupracuje s jedním i více dalšími nástroji

5. ročník

Žák:

- dbá na krásu houslového tónu
- zvládá hru v 1., 3. a 5. poloze a dbá na výměny mezi nimi
- zdokonalí již probrané smyky a využívá je ve vzájemných kombinacích
- ukáže nácvik spiccata
- ovládá jednoduché melodické ozdoby (příraz, nátryl)
- zahraje dur a moll stupnice s přechodem do 3. polohy
- realizuje hru z listu

6. ročník

Žák:

- zdokonalí vibrato a používá ho v probíraných skladbách
- zvládá hru v 1. – 5. poloze a je schopen plynulých výměn mezi nimi
- ovládá hru vybraných dvojhmatů
- zdokonalí spiccato a kombinuje ho s probranými smyky
- zahraje základní dur a moll stupnice a rozložený kvintakord přes tři oktávy
- zvládá etudy a skladby v rychlejších tempech a náročnějších rytmech
- hraje z listu jednoduché skladby
- hraje skladby různých slohových období

7. ročník

Žák:

- zapojuje do hry 6. a 7. polohu, využívá plynulé výměny do vyšších poloh, zvládá základní dvojhmaty
- využívá při hře všechny možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu
- ovládá obtížnější kombinace probraných smyků (staccato, spiccato, détaché)
- ukáže nácvik složitějších melodických ozdob (trylek, obal)
- dbá na intonační sebekontrolu a na výrazovou stránku hry
- orientuje se v notovém zápise interpretovaných skladeb, rozeznává jejich členění, tóninové vztahy a stavbu melodie
- hraje dur a moll stupnice a rozložený kvintakord v různých smykových a rytmických kombinacích
- zvládá samostatně nastudování přiměřeně obtížné skladby
- pod vedením učitele rozvíjí vlastní hudební představy a vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- zvládá hru z listu přiměřeně obtížných skladeb
- interpretuje delší přednesové skladby různých stylových období a žánrů
- získané dovednosti uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- ovládá držení nástroje a správný způsob kladení prstů na hmatník
- hraje pizzicato na prázdných strunách
- teoreticky se orientuje v notovém zápise a prstokladech
- kombinuje smyky detaché, legato, staccato na prázdných strunách
- tahá rovně a využívá ke hře celý smyčec

1. ročník

Žák:

- dbá na intonační jistotu
- zdokonalí výměny do vyšších poloh
- zdokonalí uvolněnost pravé paže při hře
- hraje melodické ozdoby (trylek, obal, nátryl atd.)
- užívá běžně ve hře vibrato
- využívá všech možností barevného a dynamického odstínění tónu
- dodržuje hlavní zásady při interpretaci skladeb různých stylů
- orientuje se v notovém zápise interpretovaných skladeb

2. ročník

Žák:

- zdokonalí intonační jistotu a kvalitu tónu
- zdokonalí technické prostředky houslové hry
- dbá na volný pohyb levé ruky po celém hmatníku
- zdokonalí hru z listu
- hraje v různých hudebních uskupeních

3. ročník

Žák:

- dbá na barvu a kvalitu tónu
- zdokonalí se v technice hry
- umí samostatně vytvořit prstoklady a smyky
- zdokonalí hudební paměť
- zvládá samostatně nacvičit přiměřeně obtížné skladby

4. ročník

Žák:

- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- rozumí frázování
- využívá volného pohybu levé ruky po celém hmatníku a různé druhy smyků a široké spektrum druhů smyků
- vytvoří si vlastní názor na interpretaci skladeb různých žánrů
- orientuje se v hudebních žánrech a stylech, v jejich v notovém zápise, samostatně řeší prstokladové a smykové varianty při nácvičku a interpretaci skladeb
- zapojuje se do hry v komorních souborech, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- užívá získaných zkušeností, vědomostí a dovedností k samostatnému studiu skladeb podle svého výběru

5.4 Studijní zaměření Hra na violu

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na smyčcové nástroje

Viola je součástí rodiny smyčcových nástrojů se širokým uplatněním. Je důležitým článkem jak v komorních uskupeních, tak i ve velkých symfonických orchestrech. Její sametový zvuk lahodí uchu tak, že v současnosti se viola začíná uplatňovat i jako sólový nástroj. Pro hru na violu je nutné absolvovat alespoň 4 ročníky hry na housle, v případě fyzických předpokladů lze začít se studiem již dříve.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na violu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- dokáže popsat nástroj
- zná správný postoj, držení violy a smyčce
- hraje celým smyčcem, polovinami a třetinami
- osvojuje si violový klíč

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- dokáže detailně popsat svůj nástroj
- dbá na přirozené držení smyčce při hře
- hraje krátké smyky, détaché a legato
- hraje lehké skladbičky nebo lidové písně v základní poloze
- orientuje se ve violovém klíči

2. ročník

Žák:

- zdokonalí správné návyky základního držení violy a smyčce
- dokáže kombinovat smyky détaché a legato
- zvládá výměny mezi 1. a 3. polohou
- hraje drobné skladby
- dokáže nacvičit skladby z paměti

3. ročník

Žák:

- využívá při hře základní návyky a dovednosti, používá základní technické prvky
- zvládá a kombinuje smyky détaché, legato a staccato
- správně intonuje a tvoří kvalitní tón
- ovládá prsty v základních prstokladech ve výchozí poloze a v kombinaci na více strunách
- využívá výrazové prostředky (dynamika- p, mf, f, crescendo, decrescendo, ritardando, vibrato atd.)
- se orientuje v 5. poloze
- hraje dur a moll stupnice a durové kvintakordy
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise
- zahraje drobné přednesové skladby (dle schopností žáka z paměti)
- uplatňuje se v souhře s dalšími nástroji

4. ročník

Žák:

- dbá na kvalitu tónu
- na delších tónech využívá hru vibrato
- využívá různé výrazové prostředky (dynamika - p, mf, f, crescendo, decrescendo, ritardando atd.)
- dokončí nácvik stupnic a akordů dur a moll
- spolupracuje s jedním i více dalšími nástroji

5. ročník

Žák:

- dbá na krásu tónu
- zvládá hru v polohách a dbá na výměny mezi nimi
- zvládá hru jednoduchých dvojhmatů
- zdokonalí již probrané smyky a využívá je ve vzájemných kombinacích
- ovládá jednoduché melodické ozdoby (příraz, nátryl)
- orientuje se v tenorovém klíči
- zahraje dur a moll stupnice přes 3 oktávy
- realizuje hru z listu

6. ročník

Žák:

- zdokonalí vibrato a používá ho v probíraných skladbách
- zdokonalí výměny mezi 1.- 5. polohou
- zahraje základní dur a moll stupnice a rozložený kvintakord přes tři oktávy
- hraje z listu jednoduché skladby
- hraje skladby různých slohových období

7. ročník

Žák:

- ovládá obtížnější kombinace probraných smyků, využívá plynulé výměny do vyšších poloh, zvládá základní dvojhmaty
- využívá při hře možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu
- ukáže nácvik složitějších melodických ozdob (trylek, obal)
- dbá na intonační sebekontrolu a na výrazovou stránku hry
- orientuje se v notovém zápise interpretovaných skladeb, rozezná jejich základní členění, tóninové vztahy a stavbu melodie
- zvládá samostatně nastudování přiměřeně obtížné skladby
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby
- pod vedením učitele rozvíjí vlastní hudební představy a vnímá odlišnosti výrazových prostředků hudby různých stylových období a žánrů
- získané dovednosti uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- ovládá držení nástroje a správný způsob kladení prstů na hmatník
- hraje pizzicato na prázdných strunách
- teoreticky se orientuje v notovém zápise a prstokladech
- kombinuje smyky detaché, legato, staccato na prázdných strunách
- tahá rovně a využívá ke hře celý smyčec

1. ročník

Žák:

- dbá na intonační jistotu
- zdokonalí výměny do vyšších poloh
- zdokonalí uvolněnost pravé paže při hře
- užívá běžně ve hře vibrato
- využívá všech možností barevného a dynamického odstínění tónu
- dodržuje hlavní zásady při interpretaci skladeb různých stylů
- se orientuje v notovém zápise interpretovaných skladeb

2. ročník

Žák:

- zdokonalí intonační jistotu a kvalitu tónu
- zdokonalí technické prostředky violové hry
- zdokonalí hru z listu
- hraje v různých hudebních uskupeních

3. ročník

Žák:

- dbá na barvu a kvalitu tónu
- zdokonalí se v technice hry
- zdokonalí hudební paměť
- zvládá samostatně nacvičit přiměřeně obtížné skladby

4. ročník

Žák:

- využívá volného pohybu levé ruky po celém hmatníku a různé druhy smyků a široké spektrum druhů smyků
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší prstokladové, smykové a výrazové varianty při nácvičku a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- vytvoří si názor na vlastní i slyšenou interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a dokáže je vhodně prezentovat a obhájit
- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- užívá získaných zkušeností, vědomostí a dovedností k samostatnému studiu skladeb podle svého výběru

5.5 Studijní zaměření Hra na violoncello

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na smyčcové nástroje

Violoncello je nástroj s velkou možností uplatnění ve všech oblastech hudby: v sólové a komorní hře, v orchestrech (komorních, symfonických, tanečních) a ve folklorních souborech. Hra na violoncello obohacuje citové vnímání žáka, rozvíjí jeho estetické citění a umožní, aby se žák uplatnil jako amatérský či profesionální hudebník.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na violoncello

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- umí popsat nástroj i smyčec
- správně a uvolněně drží nástroj a smyčec
- hraje celým, půlkou i třetinou smyčce na všech strunách
- orientuje se v notovém zápisu a na hmatníku v 1. poloze
- zvládá hru písni *pizz* v 1. poloze
- dokáže při hře písni *arco* spojit pravou a levou ruku

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- čte noty v basovém klíči
- orientuje se v notovém zápisu a na hmatníku v 1. poloze
- hraje celým, půlkou a třetinou smyčce

- správně interpretuje rytmus - noty celé, půlové, čtvrt'ové a osminové
- hraje smyčcem přes struny
- hraje smyky detache a legato
- dbá na kvalitu tónů a intonaci

2. ročník

Žák:

- hraje všechny prstoklady v 1. poloze
- správně interpretuje rytmus i tečkovaný s využitím not celých, půlových, čtvrt'ových i šestnáctinových
- ovládá smyk legato přes dvě struny
- hraje z paměti krátkou skladbu v přiměřeném tempu
- rozlišuje dynamické rozdíly forte a piano v interpretované skladbě

3. ročník

Žák:

- orientuje se v notovém zápise a na hmatníku ve 4. poloze
- hraje z paměti krátké skladby v pomalém i rychlejším tempu
- hraje uvolněným smyčcem legato, detache
- uplatňuje intonační sebekontrolu
- samostatně ladí nástroj
- využívá dynamiku crescendo a decrescendo
- zahraje vybrané stupnice přes 2 oktávy

4. ročník

Žák:

- dbá o plynulost v provedení smyků a jejich variant v různých částech smyčce
- pracuje s kvalitou tónu – vibrato
- provede plynulou výměnu ze základní do 4. polohy
- hraje v 1., 2., 3. a 4. poloze
- zahraje stupnice dur i moll ve 2 oktávách

5. ročník

Žák:

- provádí plynulou výměnu v nižších polohách
- hraje z paměti krátké skladby v pomalém i rychlejším tempu
- hraje uvolněným smyčcem legato, detache
- uplatňuje intonační sebekontrolu
- samostatně ladí nástroj
- využívá dynamiku crescendo a decrescendo
- zahraje vybrané stupnice přes 2 oktávy

6. ročník

Žák:

- orientuje se v 1. - 4. poloze a při hře z listu samostatně volí prstoklad
- dbá na plynulost smyku v kombinaci s postupným rozvíjením dynamiky
- dbá o správnou intonaci
- hraje z paměti delší skladby
- plynule čte v tenorovém klíči
- osvojí si tzv. palcovou polohu
- vybrané stupnice zahraje přes 3 oktávy

7. ročník

Žák:

- hraje stupnice a akordy přes 3 oktávy
- ovládá plynulé výměny poloh
- ovládá základní flažolety
- výrazně a přiměřeně používá vibrato a dbá o kvalitní tón
- dokáže vnímat odlišnosti výrazových prostředků různých stylových období a žánrů
- využívá dynamických rozdílů v interpretované skladbě
- zahraje z paměti i náročnější skladbu s klavírním doprovodem
- získané dovednosti uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- ovládá držení nástroje a správný způsob kladení prstů na hmatník
- hraje pizzicato na prázdných strunách
- teoreticky se orientuje v notovém zápise a prstokladech
- kombinuje smyky detaché, legato, staccato na prázdných strunách
- tahá rovně a využívá ke hře celý smyčec

1. ročník

Žák:

- kontroluje svoji intonaci i ve vyšších polohách
- hraje vybrané stupnice a akordy přes 3 oktávy s různými druhy smyků
- prakticky využívá dosud dosažených dovedností a znalostí při hře z listu
- samostatně pracuje při nácvičce skladby
- interpretuje skladbu ve všech vybraných klíčích - basovém, tenorovém a houslovém

2. ročník

Žák:

- je schopen vybrat přiměřeně náročnou skladbu dle svých interpretačních schopností
- hraje stupnice dur i moll ve 3 oktávách s rozloženým kvintakordem
- hraje vybrané stupnice v terciích, sextách a oktávách
- orientuje se na hmatníku ve všech polohách
- projevuje vlastní iniciativu a názor při studiu skladeb sólového repertoáru
- hraje v přiměřeném tempu skladby z listu
- hraje v různých hudebních uskupeních

3. ročník

Žák:

- orientuje se v palcové poloze
- používá vibrato i ve vyšších polohách
- dokáže transponovat do různých tónin
- dokáže samostatně doprovodit jednoduchou píseň

4. ročník

Žák:

- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- samostatně pracuje při nácvičce skladeb sólových i skladeb z oblasti komorní a orchestrální hry
- kriticky zhodnotí vlastní výkon
- uplatňuje veškeré dosavadní získané dovednosti a návyky
- objektivně hodnotí poslouchanou skladbu a interpretační kvalitu účinkujících hudebníků
- zapojuje se do hry v komorních souborech, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- užívá získaných zkušeností, vědomostí a dovedností k samostatnému studiu skladeb podle svého výběru

5.6 Studijní zaměření Hra na kontrabas

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na smyčcové nástroje

Kontrabas je nástroj s velkou možností uplatnění ve všech oblastech hudby: v sólové a komorní hře, v orchestrech (komorních, symfonických, tanečních) a ve folklorních souborech. Hra na kontrabas obohacuje citové vnímání žáka, rozvíjí jeho estetické citění a umožní, aby se žák uplatnil jako amatérský či profesionální hudebník.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na kontrabas

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- umí popsat nástroj i smyčec
- správně a uvolněně drží nástroj a smyčec
- hraje celým, půlkou i třetinou smyčce na všech strunách
- orientuje se v notovém zápisu a na hmatníku v 1. poloze
- zvládá hru písní v 1. poloze
- dokáže při hře písně spojit pravou a levou ruku

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- správně drží nástroj a smyčec
- čte noty v basovém klíči
- orientuje se v notovém zápisu a na hmatníku ve 2. poloze

- hraje celým, půlkou a třetinou smyčce
- správně interpretuje rytmus - noty celé, půlové, čtvrté a osminové
- hraje smyčcem přes struny
- ovládá hru pizzicato a arco
- dbá na kvalitu tónů a intonaci
- zahraje lidovou píseň s jednoduchým doprovodem

2. ročník

Žák:

- správně klade prsty levé ruky ve 2. poloze na všech strunách
- hraje v 5. poloze na G struně
- správně interpretuje rytmus, i tečkovaný, s využitím not celých, půlových, čtvrtých
- ovládá smyk detache a legato přes dvě struny
- hraje z paměti krátkou skladbu v přiměřeném tempu
- rozlišuje dynamické rozdíly forte a piano v interpretované skladbě

3. ročník

Žák:

- při hře využívá základní návyky a dovednosti držení nástroje
- orientuje se v notovém zápise a na hmatníku v 1., 2. a 5. poloze
- hraje z paměti krátké skladby v pomalém i rychlejším tempu
- dokáže při hře kombinovat smyk legato a detache
- uplatňuje intonační sebekontrolu
- využívá dynamiku crescendo a decrescendo
- dokáže aplikovat při hře tempo – andante, moderato, allegro
- zahraje z paměti krátkou přednesovou skladbu s doprovodem učitele

4. ročník

Žák:

- při hře správně koordinuje pohyby pravé a levé ruky
- dbá o plynulost v provedení smyků a jejich variant v různých částech smyčce
- pracuje s kvalitou tónu správným tlakem prstu na hmatník a správným vedením smyčce
- orientuje se ve výměnách 1. 2. a 5. polohy
- zahraje z paměti skladby v různém tempu
- zahraje skladbu s doprovodem spolužáka - duo

5. ročník

Žák:

- provádí plynulou výměnu od 1. do 5. polohy
- tvoří přirozené flažolety na oktávě a kvintě
- hraje z paměti krátké skladby v pomalém i rychlejším tempu
- hraje uvolněným smyčcem legato, detache
- uplatňuje intonační sebekontrolu
- samostatně ladí nástroj
- Interpretuje skladby různých stylových období

6. ročník

Žák:

- hraje v 7. – 10. poloze
- dbá na plynulost smyku v kombinaci s postupným rozvíjením dynamiky
- dbá na správnou intonaci
- hraje z paměti delší skladby
- dbá na kvalitu tónu s využitím hry vibrato

7. ročník

Žák:

- používá základní variantu hry v palcové poloze
- ovládá plynulé výměny poloh
- výrazně a přiměřeně používá vibrato a dbá o kvalitní tón
- používá obtížnější způsoby smyku – martelle, spiccato
- dokáže vnímat odlišnosti výrazových prostředků různých stylových období a žánrů
- využívá dynamických rozdílů v interpretované skladbě
- zahraje z paměti i náročnější skladbu s klavírním doprovodem
- získané dovednosti uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- ovládá držení nástroje a správný způsob kladení prstů na hmatník
- hraje pizzicato na prázdných strunách
- teoreticky se orientuje v notovém zápise a prstokladech
- kombinuje smyky detaché, legato, staccato na prázdných strunách
- tahá rovně a využívá ke hře celý smyčec

1. ročník

Žák:

- hraje v základní palcové poloze
- kontroluje svoji intonaci i ve vyšších polohách
- hraje vybrané stupnice a akordy přes 3 oktávy s různými druhy smyků
- prakticky využívá dosud dosažených dovedností a znalostí při hře z listu
- samostatně pracuje při nácvičení skladby
- aktivně působí v komorních a orchestrálních souborech

2. ročník

Žák:

- je schopen vybrat přiměřeně náročnou skladbu dle svých interpretačních schopností
- hraje stupnice dur i moll ve 3 oktávách s rozloženým kvintakordem
- orientuje se na hmatníku ve všech polohách
- projevuje vlastní iniciativu a názor při studiu skladeb různých stylů
- hraje v přiměřeném tempu skladby z listu
- aktivně spolupracuje v souborech na vytváření společných interpretací

3. ročník

Žák:

- samostatně pracuje na nácvičku a interpretaci sólových skladeb
- při nácvičku skladeb si volí optimální prstoklad
- používá vibrato i ve vyšších polohách
- dokáže transponovat krátkou skladbu do různých tónin
- dokáže samostatně doprovodit jednoduchou píseň
- na základě vlastních zkušeností z poslechu skladeb různých období dokáže obhájit a hodnotit svoji vlastní interpretaci

4. ročník

Žák:

- samostatně pracuje s kvalitou tónu
- samostatně pracuje při nácvičku skladeb sólových i skladeb z oblasti komorní a orchestrální hry
- kriticky zhodnotí vlastní výkon
- uplatňuje veškeré dosavadní získané dovednosti a návyky
- objektivně hodnotí poslouchanou skladbu a interpretační kvalitu účinkujících hudebníků
- pod vedením učitele uplatňuje vlastní hudební představy
- při hře v souboru zodpovědně spolupracuje na vytvoření zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb

5.7 Studijní zaměření Hra na kytaru

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na strunné nástroje

Kytara v sobě spojuje přednosti nástroje melodického a akordického. Z hlediska historického vývoje zahrnuje všechna stylová období až po současnost (rozmanitost žánrů). Uplatňuje se v sólové i komorní hře, v orchestru a různých hudebních seskupeních.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné. Výuka probíhá individuálně nebo ve skupině dvou žáků.

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na kytaru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- dokáže popsat nástroj a problematiku hry a ovládá správného držení nástroje
- zvládá hru na prázdných strunách
- reprodukuje jednoduché rytmicko-melodické motivy
- předvede postavení levé ruky

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- je schopen popsat nástroj a osvětlit jeho využití v hudbě
- popíše ladění nástroje (notaci prázdných strun)
- ovládá správné držení nástroje, základy techniky hry a úhoz na prázdných strunách
- ovládá jednoduchá prstová cvičení
- zahraje jednoduchý motiv či skladbu z paměti
- zahraje řadu melodických tónů s doprovodem volné basové struny

2. ročník

Žák:

- ovládá základní notaci na hmatníku v I. poloze (do 3. pražce nástroje)
- ovládá hru jednoduchého rytmického motivu z paměti
- hraje jednoduché prstové cvičení ve stupnici (např. C-dur, G-dur)
- prezentuje vícehlasou hru v rámci svých možností
- zvládá synchronizaci pravé a levé ruky
- rozlišuje žánrové rozdíly skladeb
- používá tříhlasý doprovod, hraje podle akordických značek
- při hře využívá dynamiku přednesu na elementární úrovni
- zvládá osvojenou techniku hry na nástroj
- zná a používá uvolňovací cviky
- je schopen zahrát jednoduchou skladbu z paměti

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, postavení rukou) a používá základní technické prvky hry (základní úhozy nebo úhoz pravé ruky s ohledem na kvalitu tónu, základní prstovou techniku)
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise
- je schopen podle individuálních schopností zahrát z paměti jednoduchou skladbu
- využívá základních harmonických funkcí a akordů při doprovodu podle svých individuálních schopností
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- se uplatňuje podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- zvládá hru s použitím dynamiky a agogiky
- je schopen zahrát barré hmaty, min. tzv. malé barré
- zná akordické značky hlavních akordů, hraje kadence a využívá jejich znalosti podle svých individuálních schopností v doprovodech písní (funkce: tónika, subdominanta, dominanta)
- využívá technické a výrazové prostředky (vibrato, tambora, glissando)
- se orientuje v notovém zápise při hře z listu jednoduché skladby
- dokáže zahrát repertoár různých stylových období včetně soudobé hudby
- je schopen se zapojit do komorní (souborové) hry

5. ročník

Žák:

- se dokáže orientovat na hmatníku do V. polohy
- umí zahrát 2-3 oktávové stupnice a jejich kadence
- užívá dosud probrané technické prvky
- doprovází podle notace i akordických značek
- popíše svůj vlastní názor na interpretaci jednoduché skladby
- dbá na tónovou kulturu při hře a na uvolněnost obou paží
- se uplatňuje podle individuálních schopností při hře v komorních nebo souborových uskupeních

6. ročník

Žák:

- hraje skladby v základních tóninách i s výskytem míst ve vyšších polohách, orientuje se v notovém zápise
- vyjádří názor na interpretaci a řešení správného prstokladu a interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- zvládá dle svých možností hru z listu a hru z paměti
- doprovází podle notace i akordických značek, hraje kadence a začíná vytvářet vlastní doprovod podle svých individuálních schopností
- uplatňuje se při hře v komorních (souborových) uskupeních
- se prezentuje při samostatných či komorních vystoupeních

7. ročník

Žák:

- ovládá základní nástrojovou techniku (prstovou techniku střední obtížnosti), hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj
- hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách, orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- doprovází podle notace i akordických značek, hraje kadence a vytváří vlastní doprovod podle svých individuálních schopností
- se uplatňuje při hře v komorních nebo souborových uskupeních
- absolvováním I. stupně studia získal základy k dalšímu hudebnímu rozvoji

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se včleňuje do muzicírování
- koordinuje pohyby prstů na obou rukou
- má snahu o přesnou zvukovou vyrovnanost a plynulost hry
- tříbí smysl a schopnost pro základní dynamické odstínění
- zdokonaluje plynulou výměnu poloh
- se orientuje po celém hmatníku podle notového zápisu
- pěstuje hudební představivost při studování skladeb
- se orientuje v akordických značkách
- je schopen si sám podle sluchu naladit nástroj
- je vybaven po technické i dynamické stránce

1. ročník

Žák:

- hraje s tónovou kulturou
- hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách
- se orientuje v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- se uplatňuje při hře v komorních nebo souborových uskupeních

2. ročník

Žák:

- užívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby dle individuálních schopností v barevných a dynamických odstínech
- využívá svůj nastudovaný hudební repertoár tak, že mu svým rozsahem a pestrostí umožní pohotově krátce vystoupit
- interpretuje soudobé kompozice (sólové nebo komorní)
- využívá své individuální zkušenosti s nástrojem při komorní a souborové hře
- zahraje pohotově z listu přiměřeně obtížné skladby
- připraví jednoduchý doprovod k písním a vytvoří předehru či dohru k písni nebo komorní kompozici

3. ročník

Žák:

- užívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech
- uplatní své schopnosti při komorní a souborové hře
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby a improvizuje na primární úrovni
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností při studiu nových skladeb
- vyhledává a navrhuje skladby ke studiu podle vlastního zájmu

4. ročník

Žák:

- ovládá všechny technické prvky a různé techniky hry na nástroj
- využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech
- využívá své schopnosti při komorní a souborové hře
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

5.8 Studijní zaměření Hra na loutnu

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na strunné nástroje

Loutna se uplatňuje se jako nástroj sólový, doprovodný a ve spojení s jinými nástroji v oblasti komorní hudby, zejména při interpretaci dobové literatury. Důležitým momentem však jsou úspěšné i méně úspěšné snahy interpretů moderních nástrojů o její převod do dnešní notace a tendence současných skladatelů zahrnout i tento nástroj do své tvorby. Loutnu tedy lze v současné době vnímat i jako svébytný nástroj, s kterým dokážeme realizovat hudbu jež nás obklopuje, např. doprovodit lidové i umělé písně a není tedy omezen pouze na historický repertoár. Toto nové pojetí je důležité při výuce nástroje na ZUŠ, kdy nelze žáka odtrhnout od repertoáru dnešní doby, ale naopak je třeba jeho zájmu využít k další motivaci.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na loutnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na loutnu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- dokáže popsat nástroj a problematiku hry a ovládá správného držení nástroje
- zvládá hru na prázdných strunách
- reprodukuje jednoduché rytmicko-melodické motivy
- předvede postavení levé ruky

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- je schopen popsat nástroj a osvětlit jeho využití v hudbě
- popíše ladění nástroje daného typu (notaci prázdných sborů)

- ovládá správné držení nástroje, základy techniky hry a úhoz na prázdných strunách
- ovládá jednoduchá prstová cvičení
- zahraje jednoduchý motiv či skladbu z paměti
- zahraje řadu melodických tónů s doprovodem volné basové struny

2. ročník

Žák:

- ovládá základní notaci na hmatníku v I. poloze (do 3. pražce nástroje)
- ovládá hru jednoduchého rytmického motivu z paměti
- hraje jednoduché prstové cvičení ve stupnici (např. F-dur, B-dur)
- prezentuje vícehlasou hru v rámci svých možností
- zvládá synchronizaci pravé a levé ruky
- rozlišuje žánrové rozdíly skladeb
- používá tříhlasý doprovod, hraje podle akordických značek
- při hře využívá dynamiku přednesu na elementární úrovni
- zvládá osvojenou techniku hry na nástroj
- zná a používá uvolňovací cviky
- je schopen zahrát jednoduchou skladbu z paměti

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, postavení rukou) a používá základní technické prvky hry (základní úhozy nebo úhoz pravé ruky s ohledem na kvalitu tónu, základní prstovou techniku)
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- je schopen podle individuálních schopností zahrát z paměti jednoduchou skladbu
- využívá základních harmonických funkcí a akordů při doprovodu podle svých individuálních schopností
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- se uplatňuje podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- zvládá hru s použitím dynamiky a agogiky
- je schopen zahrát barré hmaty, min. tzv. malé barré
- zná akordické značky hlavních akordů, hraje kadence a využívá jejich znalosti podle svých individuálních schopností v doprovodech písní (funkce: tónika, subdominanta, dominanta)
- využívá technické a výrazové prostředky (vibrato, atd.)
- se orientuje v notovém zápisu při hře z listu jednoduché skladby a popíše francouzskou tabulaturu do V. pražce loutny
- dokáže zahrát repertoár různých stylových období včetně soudobé hudby
- popíše postup ladění nástroje pedagogem
- je schopen se zapojit do komorní hry

5. ročník

Žák:

- se dokáže orientovat na hmatníku do V. polohy a také v jednoduché francouzské loutnové tabulatuře

- umí zahrát 2 oktávové stupnice a jejich kadence
- užívá dosud probrané technické prvky
- doprovází podle notace i akordických značek
- popíše svůj vlastní názor na interpretaci jednoduché skladby
- dbá na tónovou kulturu při hře a na uvolněnost obou paží
- se uplatňuje podle individuálních schopností při hře v komorních nebo souborových uskupeních

6. ročník

Žák:

- hraje skladby v základních tóninách i s výskytem míst ve vyšších polohách, orientuje se v notovém zápise a ve francouzské loutnové tabulatuře
- vyjádří názor na interpretaci a řešení správného prstokladu a interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- zvládá dle svých možností hru z listu a hru z paměti
- doprovází podle notace i akordických značek, hraje kadence a začíná vytvářet vlastní doprovod podle svých individuálních schopností
- uplatňuje se při hře v komorních (souborových) uskupeních
- se prezentuje při samostatných či komorních vystoupeních

7. ročník

Žák:

- ovládá základní nástrojovou techniku (prstovou techniku střední obtížnosti), hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj
- hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách, orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- doprovází podle notace i akordických značek, hraje kadence a vytváří vlastní doprovod podle svých individuálních schopností
- se uplatňuje při hře v komorních nebo souborových uskupeních
- ovládá hru podle francouzské loutnové tabulatury
- absolvováním I. stupně studia získal základy k dalšímu hudebnímu rozvoji

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se včleňuje do muzicírování
- koordinuje pohyby prstů na obou rukou
- má snahu o přesnou zvukovou vyrovnanost a plynulost hry
- tříbí smysl a schopnost pro základní dynamické odstínění
- zdokonaluje plynulou výměnu poloh
- se orientuje po celém hmatníku podle notového zápisu
- pěstuje hudební představivost při studování skladeb
- se orientuje v akordických značkách
- je schopen si sám podle sluchu naladit nástroj
- je vybaven po technické i dynamické stránce

1. ročník

Žák:

- hraje s tónovou kulturou
- hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách pro daný typ loutny
- se orientuje v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- se uplatňuje při hře v komorních nebo souborových uskupeních

2. ročník

Žák:

- užívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby dle individuálních schopností v barevných a dynamických odstínech
- využívá svůj nastudovaný hudební repertoár tak, že mu svým rozsahem a pestrostí umožní pohotově krátce vystoupit
- interpretuje soudobé kompozice (sólové nebo komorní)
- využívá své individuální zkušenosti s nástrojem při komorní a souborové hře
- zahraje pohotově z listu (moderní notace, francouzská loutnová tabulatura) přiměřeně obtížné skladby
- připraví jednoduchý doprovod k písním a vytvoří předeheru či dohru k písni nebo komorní kompozici

3. ročník

Žák:

- užívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech
- uplatní své schopnosti při komorní a souborové hře
- hraje z listu přiměřeně obtížné skladby a improvizuje na primární úrovni
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností při studiu nových skladeb
- popíše další vybraný druh loutnové tabulatury (italská nebo německá) nebo princip generálbasu
- vyhledává a navrhuje skladby ke studiu podle vlastního zájmu

4. ročník

Žák:

- ovládá všechny technické prvky a různé techniky hry na nástroj
- využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech
- využívá své schopnosti při komorní a souborové hře
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- předvede znalost basového f klíče a vybraného druhu loutnové tabulatury (italská nebo německá) nebo generálbasu

5.9 Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Vyučování hry na zobcovou flétnu splňuje několik úkolů: je to vhodný hudební nástroj pro elementární nástrojovou výuku žáků nebo může být přípravným nástrojem pro dechové nástroje dřevěné i žesťové. Žáci při vyučování hry na zobcovou flétnu získávají schopnost naučit se správně dýchat a frázovat, zakrývat dírky a nasazovat tón jazykem. Rychle dosáhnou možnosti společné souhry v duu nebo v triu, čímž se tříbí jejich hudební sluch, smysl pro rytmus a schopnost harmonického myšlení. Pro zobcovou flétnu existuje pestrý výběr literatury zvláště barokní a současné, která je žákům rychle přístupná, jak při výuce sólové hry, tak při hře v různých komorních souborech, kde mají možnost rozvíjet svou hudebnost a muzicírování. Tím se vzbuzuje u žáků zájem o další studium hudby. Zobcová flétna získává oblibu u množství žáků, kteří chtějí pokračovat ve studiu hry na tento nástroj. Velkou výhodou hry na zobcovou flétnu je, že se může s výukou dětí začít již ve věku 5 – 6 let.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné. Výuka probíhá individuálně nebo ve skupině maximálně čtyř žáků.

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na zobcovou flétnu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- zná správný postoj při hře, držení nástroje a funkci prstů
- předvede nasazený, rovný a správně ukončený tón
- přečte notový zápis v přiměřeném rozsahu
- zahraje píseň nebo cvičení

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- zvládá základní péči o nástroj, umí pojmenovat jednotlivé části nástroje
- chápe metroritmické vztahy, rozezná základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit při hře
- ovládá vyvážené držení nástroje při správně vzpřímeném postoji a držení těla
- používá techniku správného dýchání a správné postavení prstů na nástroji
- ovládá princip správného tvoření tónu nasazením jazyka
- je schopen tvořit dostatečný zvukově kvalitní tón přiměřeně svým schopnostem
- ovládá hru tenuto v tónovém rozsahu c1 – d2
- zahraje jednoduché lidové písně, příp. snadné skladbičky dle svých individuálních možností a schopností
- propojuje notový zápis s jednotlivými hmaty nástroje

2. ročník

Žák:

- má dobře položený základ ke hře na zobcovou flétnu – držení nástroje, správná práce prstů, nasazení a ukončení tónu
- umí prakticky uplatnit další nabyté teoretické znalosti z předmětu Hudební nauka, rozezná další drobnější hodnoty not a pomlk
- dbá na prohloubení dechové techniky, dokáže koncentrovat svůj výdech a vytvořit rovný tón
- užívá správnou artikulaci a souhru techniky nasazování s prstovou technikou
- ovládá hru legato, osvojil si hru v tónovém rozsahu c1 – g2
- umí zahrát stupnice durové do 1 křížku a 1 bé
- interpretuje písně a skladby přiměřeně podle svých individuálních možností sólově nebo s doprovodem jiného nástroje
- osvojil si základní schopnost souhry s dalším hudebním nástrojem
- dbá na kvalitu tónu
- využívá elementárních výrazových prostředků při interpretaci
- zahraje podle individuálních schopností jednoduché cvičení nebo píseň z paměti

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- zahraje podle individuálních schopností z paměti jednoduchou skladbu
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- se uplatňuje podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- hraje durové stupnice do 4 křížků a 4 bé, včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů

4. ročník

Žák:

- rozšiřuje své interpretační schopnosti pomocí přiměřených skladeb různých stylových období, hlavně baroka a současnosti

- nastuduje přiměřeně obtížné skladby z paměti s doprovodem různých nástrojů, nebo v komorním obsazení
- je seznámen s altovým nástrojem v ladění F. Dle individuálních schopností s altovým nebo sopraninovým
- je obeznámen s principy vhodného umístění nádechu a artikulace ve skladbě
- zvládá rytmus ve čtvrtových, půlových a osminových taktech
- při hře používá jednodušší melodické ozdoby (příráz, nátryl)
- má přehled o durových a mollových stupnicích a kvintakordech s obraty a umí zahrát durové stupnice do 4 křížků a do 4 bé
- rozeznává běžná výrazová a agogická označení, aplikuje všechny dosud získané poznatky z předmětu Hudební nauka
- rozšíří tónový rozsah nástroje dle individuálních schopností od c1 – c3, je schopen prohlubovat dále techniku dýchání a techniku souhry prstů s jazykem, artikulaci v různých rytmických obměnách a tempech, rozvíjí tuto techniku ve vybraných etudách
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů přiměřené obtížnosti podle svých individuálních možností a schopností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, zapojí se do komorní nebo souborové hry

5. ročník

Žák:

- umí ovládat altový nebo sopraninový nástroj
- se orientuje v různých stylových obdobích při interpretaci
- dbá na základy frázování a vyjadřuje agogické změny (např. ritardando v závěru skladby)
- dle svých možností se pravidelně účastní veřejných vystoupení pro získání hráčské jistoty
- podle svých schopností rozvíjí technické a výrazové schopnosti
- umí samostatně nacvičit přiměřeně obtížnou skladbu a zahraje jí z paměti
- předvede kvalitní tvoření artikulací
- uplatňuje celý rozsah nástroje, včetně odvozených tónů, ovládá palcovou techniku při hře vysokých tónů
- při hře užívá trylkovou techniku a další pomocné hmaty
- hraje durové stupnice a vysvětlí pravidla mollových stupnic
- podílí se na komorní, souborové nebo orchestrální hře

6. ročník

Žák:

- hraje na tenorový nástroj pokud má fyziologické předpoklady
- získává smysl pro kolektivní citění a souhru, učí se přizpůsobovat ostatním nástrojům po stránce intonační, rytmické a výrazové
- v sólové i v souborové hře uplatňuje a rozšiřuje techniku dýchání a získává poznatky o vhodném umístění nádechů a správném frázování
- umí zahrát všechny durové stupnice a mollové do 4 křížků a 4 bé s tónickými kvintakordy
- rozlišuje dynamické a tempové rozdíly
- nastuduje přiměřeně náročnou skladbu samostatně, dle svých schopností z paměti
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby se získanými technickými a výrazovými dovednostmi

7. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- ovládá a zdokonaluje základní návyky a své technické schopnosti
- dbá na správné dýchání, kvalitu tónu, nasazení, zakončení a intonaci
- zná správné frázování, ovládá základní druhy artikulací
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápisu včetně všech příslušných značek
- uvědomuje si rytmické citění
- pěstuje si správné návyky pro samostatnou domácí přípravu
- zdokonaluje hudební paměť
- zajímá se o svůj nástroj i umělecké dění kolem sebe

1. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečně patřičnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- se s jistotou orientuje v notovém zápise nejrůznějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

2. ročník

Žák:

- předvede prstovou a dechovou techniku při hře stupnic a akordů v přiměřených tempech a v různých artikulacích v celém rozsahu nástroje
- při interpretaci využívá dosud získané technické a výrazové prostředky, např. dynamiku, agogiku a frázování
- bez problémů čte každý notový zápis a dokáže je interpretovat včetně hry melodických ozdob a dodržování přednesových označení
- zapojuje se do komorní, souborové nebo orchestrální hry

3. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje, orientuje se v základních prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností zapojit tyto prostředky do své hry na nástroj – např. vibrato, frulato, dvojitě staccato
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, též při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností
- se orientuje v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- se orientuje v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péči o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácvičku a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru

5.10 Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Původem dřevěný dechový nástroj potulných pištců, vyrábějící se z morkových kostí, se postupem času vyvinul v krásný stříbrný nástroj prstýnkové mechaniky, jehož dokonalý a něžný tón mnohdy připomíná slavičí zpěv, šumění moře, či vlnky Smetanovy Vltavy. Žák si během studia osvojí základy hry na příčnou flétnu, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Do předmětu Hra na příčnou flétnu jsou běžně přijímáni žáci od 10 let, v případě, že je žák vybaven potřebnými fyzickými předpoklady, je možné jej přijmout i v nižším věku.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučování předmětu:

Hra na příčnou flétnu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- zná správný postoj při hře, držení nástroje a funkci prstů
- předvede nasazený, rovný a správně ukončený tón
- přečte notový zápis v přiměřeném rozsahu
- zahraje píseň nebo cvičení

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- zvládá základní péči o nástroj, umí pojmenovat jednotlivé části nástroje
- chápe metroritmické vztahy, rozezná základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit při hře

- ovládá vyvážené držení nástroje při správně vzpřímeném postoji a držení těla, osvojil si techniku správného dýchání, nátiskovou techniku specifickým postavením rtů a ovládá princip správného tvoření tónu nasazením jazyka
- je schopen tvořit dostatečný zvukově kvalitní tón přiměřeně svým schopnostem, ovládá hru tenuto v tónovém rozsahu g1 – c2 (cis2)
- žák dokáže zahrát jednoduché lidové písně, příp. snadné skladbičky dle svých individuálních možností a schopností

2. ročník

Žák:

- umí prakticky uplatnit další nabyté teoretické znalosti, rozezná další drobnější hodnoty not a pomlk
- prohloubí dechovou techniku s patřičnou oporou bránice, dokáže zkoncentrovat svůj výdech a vytvořit rovný tón, osvojí si správnou artikulaci a souhru techniky nasazování s prstovou technikou
- ovládá hru legato, rozšíří tónový rozsah podle svých možností
- umí zahrát stupnice durové do 1 křížku a 1 bé, dokáže zahrát lidové písně a jednodušší skladby přiměřeně podle svých individuálních možností a schopností
- osvojí si základní schopnost souhry s dalším hudebním nástrojem (s doprovodem klavíru)

3. ročník

Žák:

- aplikuje základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise
- při hře užívá běžná tempová a dynamická označení, vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky
- umí zahrát stupnice durové do 4 křížků a 4 bé, mollové do 1 křížku a 1 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- zahraje podle svých individuálních schopností jednoduchou skladbu z paměti
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- zahraje z listu předložené skladby na úrovni 1. ročníku
- uplatňuje se v souhře s dalšími hudebními nástroji podle svých schopností a dovedností

4. ročník

Žák:

- používá běžná výrazová a agogická označení, aplikuje všechny dosud získané poznatky z hudební teorie
- rozšíří hraný tónový rozsah nástroje dle individuálních schopností od c1 – a2, je schopen prohlubovat dále techniku dýchání a techniku souhry prstů s jazykem, artikulaci v různých rytmických obměnách a tempech, rozvíjí tuto techniku ve vybraných etudách
- hraje všechny durové stupnice, mollové do 2 křížků a 4 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů přiměřené obtížnosti podle svých individuálních možností a schopností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní nebo souborové hry

5. ročník

Žák:

- dbá na kultivovanou kvalitu tónu, vyrovnanost ve všech polohách, což závisí na hlubší práci s dechovou technikou
- se orientuje v interpretaci běžných melodických ozdob, ovládá různé artikulační způsoby v kombinaci s prstovou technikou
- kontroluje správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu užívaném dle svých individuálních schopností, rozšíří hraný tónový rozsah po c3
- hraje všechny durové stupnice a mollové stupnice do 4 křížků a 4 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu podle svým individuálních schopností a možností
- je aktivně zapojen do komorní nebo souborové hry

6. ročník

Žák:

- používá technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření kvalitního tónu s využitím plné dechové opory v celém svém užívaném tónovém rozsahu nástroje, rozvíjí a upevňuje hru v krajních polohách nástroje, rozšířil hraný rozsah po e3
- využívá dynamiku, tempová rozlišení, frázování a agogiku
- hraje durové a mollové stupnice včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na skladbě zadané učitelem nebo na samostatně vybrané skladbě
- při hře kadencí napodobí vzor učitele
- zapojuje se a aktivně podílí na komorní nebo souborové hře

7. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny znalosti a dovednosti nabyté během svého studia s důrazem na tvoření kvalitního tónu
- využívá dynamiku, tempová označení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- interpretuje nejrůznější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních
- navrhne vlastní hudební projev na interpretaci skladby a svůj návrh zdůvodní

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se dobře orientuje v notovém zápise, bez problému čte noty v houslovém klíči
- ovládá držení nástroje, dbá na správné návyky jako postoj a držení nástroje
- je schopen měkkého nasazení, dbá na správný průběh a ukončení tónu
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

1. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečně patřičnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápise nejrůznějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

2. ročník

Žák:

- předvede prstovou a dechovou techniku při hře stupnic a akordů v příslušných tempech a v různých artikulacích v celém rozsahu nástroje
- při interpretaci využívá dosud získané technické a výrazové prostředky jako dynamiku, agogiku, správné frázování a správné umístění nádechů
- přečte každý notový zápis a dokáže jej interpretovat včetně melodických ozdob a přednesových označení
- zapojuje se do komorní a souborové hry

3. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností zapojit tyto prostředky do své hry na nástroj – např. vibrato, frulato
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, též při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností, zná techniku dvojitého staccata a základy swingové artikulace
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- se orientuje v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péči o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácvičku a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu

- si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru

5.11 Studijní zaměření Hra na hoboj

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Hoboj v současné době nepatří mezi nejvyhledávanější nástroje vyučované v ZUŠ, a proto jedním z cílů výuky v ZUŠ nadále zůstává popularizovat tento nástroj a získat další zájemce k jeho studiu. Dalším cílem hry na hoboj v ZUŠ je získání základních dovedností ke zvládnutí tohoto nástroje – rozvoj hudebnosti, technické pohotovosti, orientace v hudebním díle, získání schopnosti zapojit se do komorní nebo orchestrální hry. Hoboj má široké uplatnění zejména v klasické hudbě a je součástí symfonických i komorních orchestrů a také mnoha dechových komorních souborů, a proto se zde nabízí uplatnění hráčsky vyspělejších žáků ZUŠ v těchto orchestrech. Hra na hoboj v ZUŠ dává pevné základy pro studium na konzervatoři a rozvíjí schopnosti a uplatnění žáka v amatérské oblasti.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na hoboj	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na hoboj

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- zná správný postoj při hře, držení nástroje a funkci prstů
- předvede nasazený, rovný a správně ukončený tón
- přečte notový zápis v přiměřeném rozsahu
- zahraje píseň nebo cvičení

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- s pomocí učitele zvládá základní údržbu a manipulaci s nástrojem (skládání a rozkládání)

- zná správný postoj a držení nástroje
- předvede správné uložení strojku mezi rty
- ví, jak má nasadit tón uvolněným nátiskem s pomocí jazyka
- chápe důležitost pravidelného denního cvičení
- zvládá tónový rozsah d1 - c2
- umí zahrát notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou v taktech čtvrtových
- osvojil si znalost hry v základní dynamice f a mf
- uplatňuje (přiměřeně k jeho věku) správné žeberně bránicové dýchání

2. ročník

Žák:

- uplatňuje a rozvíjí návyky a dovednosti získané v 1. ročníku
- realizuje denní nátiskové, dechové a intonační cvičení
- postupně rozšiřuje tónový rozsah
- se umí orientovat v notovém zápise s kratšími notovými hodnotami (čtvrtové, osminové)
- osvojí si hru tenuto, legato
- hraje durové stupnice do 2 křížků a příslušné tonické kvintakordy, velký a malý rozklad podle svých možností

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry na hoboj (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- zvládá hru tenuto, legato, má položený základ ke hře staccato
- umí používat výraznější rozlišení dynamických odstínů (crescendo, decrescendo)
- zná hmaty v tónovém rozsahu c1- c3 včetně odvozených tónů
- hraje durové stupnice do 2 křížků a 2 bé s tónickými kvintakordy
- má přehled o mollových stupnicích
- zahraje jednoduchou skladbu z paměti a podle sluchu podle individuálních schopností
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápise
- při interpretaci vnímá a vyjadřuje náladu skladby elementárními výrazovými prostředky
- dokáže se zapojit do komorní hry (souhra s klavírem, hra s učitelem), která je přiměřená jeho technické vyspělosti

4. ročník

Žák:

- využívá získané dovednosti a návyky z předešlých ročníků
- zvládá rozsah nástroje c1- d3
- hraje durové stupnice do 4 křížků a 4 bé, kvintakordy s obraty
- využívá znalost stupnic, akordů a etud k dalšímu rozvíjení prstové techniky
- používá další výrazové prostředky (ritardando, accelerando), zvládá správné frázování a využívá základních dynamických odstínů
- dbá na kultivovanou kvalitu tónu
- zahraje z listu předložené skladby nebo písně na úrovni 1. nebo 2. ročníků
- má osvojeny návyky potřebné pro veřejné vystoupení
- se podílí na komorní, souborové nebo orchestrální hře

5. ročník

Žák:

- využívá získané dovednosti a návyky z předešlých ročníků
- zvládá rozsah nástroje od h po d3 včetně odvozených tónů
- hraje probrané stupnice v rychlejších tempech s důrazem na hladkost spojů
- využívá a zkvalitňuje hru legato a staccato, dbá na souhru jazyka a prstů
- interpretuje skladby různých stylových období podle svých schopností
- využívá nácviku etud, příp. technické cvičení ke zvýšení technické vyspělosti hry
- využívá větších dynamických rozdílů, dbá na správné frázování (umístění nádechů) a dokáže projevit agogické změny při studiu skladeb
- zahraje přiměřeně náročnou skladbu z paměti

6. ročník

Žák:

- využívá a prohlubuje získané dovednosti a návyky z předchozího studia
- hraje durové a mollové stupnice, tónické kvintakordy s obraty, dokáže tvořit D7 a ZM7
- používá tónová cvičení ke zkvalitňování tónu a měkkého nasazení a využívá větších dynamických rozdílů
- poznává a interpretuje skladby českých i světových autorů různých stylových období podle svých dosavadních technických schopností
- dbá na základy frázování, dokáže vyjadřovat agogické a tempové změny a rozšiřuje své technické a výrazové schopnosti
- zahraje z listu přiměřeně obtížnou skladbu
- je zapojen do komorní, souborové nebo orchestrální hry

7. ročník

Žák:

- při hře využívá všech technických a výrazových dovedností s důrazem na tvoření a kvalitu hobojevého tónu
- využívá širšího dynamického rozpětí, tempového rozlišení a citlivého frázování zvolené skladby
- ovládá celý rozsah nástroje včetně odvozených tónů
- hraje durové a mollové stupnice, příslušné kvintakordy s obraty, tvoří dominantní a zmenšené septakordy
- využívá individuálních schopností k interpretaci a samostatnému nácviku skladeb rozmanitých stylových období
- ovládá elementární transpozice úměrně svým schopnostem
- má osvojeny návyky potřebné pro veřejné vystoupení, včetně přípravy nástroje a strojku
- se uplatňuje se při hře v komorních souborech či orchestrech

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se dobře orientuje v notovém zápise, bez problému čte noty v houslovém klíči
- ovládá držení nástroje, dbá na správné návyky jako postoj a držení nástroje
- je schopen měkkého nasazení, dbá na správný průběh a ukončení tónu
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

1. ročník

Žák:

- využívá výsledků a zkušeností z dřívějšího studia, nadále upevňuje nátisk
- dokáže pomocí dechové techniky a nátiskové pohotovosti vyrovnávat barvu tónu ve všech polohách nástroje
- samostatně vyhledává a používá technická cvičení k dalšímu rozvoji prstové a nátiskové techniky
- používá artikulačních a výrazových prostředků k osobitému projevu
- s jistotou se orientuje v notové zápise a dokáže jej interpretovat
- se uplatňuje v souborech různých nástrojových obsazení

2. ročník

Žák:

- realizuje při cvičení skladeb svou technickou a nátiskovou připravenost
- využívá poslechu skladeb k vytvoření samostatného názoru při výběru skladeb a jejich nácviku
- aktivně se podílí na komorní nebo souborové hře
- samostatně zvládá základní péči o nástroj a hobojoyý strojek

3. ročník

Žák:

- si osvojil další základní teoretické a praktické postupy při úpravě hobojoyého strojku
- rozeznává interpretaci skladeb jednotlivých stylových období
- plně využívá technických a výrazových prostředků, dynamických rozdílů při interpretaci
- prohlubuje dechovou techniku, nátiskovou připravenost, frázování a artikulaci při hře stupnic a akordů, vybraných etud i přednesových skladeb
- v komorních souborech využívá pohotovosti ve hře z listu
- uplatňuje studium komorních a orchestrálních partů

4. ročník

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti k osobitému a vyrovnanému projevu hraných skladeb, ovládá celý rozsah nástroje
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péči o nástroj, dýchání, frázování a výrazu při nácviku a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- uplatňuje se v sólové a souborové hře nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytvoření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- samostatně vyhledává a nastuduje skladbu, přičemž využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností
- vytvoří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a svůj názor zformuluje

5.12 Studijní zaměření Hra na klarinet

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Přestože je klarinet historicky "mladý" nástroj, má své nezastupitelné místo - díky svému velkému rozsahu (4 oktávy) - v sólové i komorní hře. Je standardní součástí komorních, dechových a symfonických orchestrů, hraje důležitou roli v mnoha hudebních žánrech - folklor, klasická a populární hudba, swing, jazz až k dnešním moderním stylům. Žák si během studia osvojí základy hry na klarinet, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje v komorní nebo v souborové hře. Do studijního zaměření Hra na klarinet jsou přijímáni žáci v případě, že jsou vybaveni potřebnými fyzickými předpoklady. Nejčastěji asi v 8 - 10 letech.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na klarinet

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- za pomoci učitele provádí sestavování a rozkládání nástroje, zná části nástroje
- zná správný postoj při hře a držení nástroje
- předvede nasazený, rovný tón se správným ukončením
- čte noty v přiměřeném rozsahu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- ví, jak se nástroj správně drží a jaký je správný postoj při hře
- používá správného položení prstů na klarinet a dbá na správné dýchání

- předvede dostatečně zvukově kvalitní tóny s nasazením jazyka o plátek v tónovém rozsahu g – a1
- propojuje základní teoretické znalosti s praxí
- se orientuje v základní tónové řadě podle svých individuálních schopností
- umí provádět základní údržbu nástroje a plátků, sestavování a rozkládání nástroje
- chápe metroritmické vztahy, rozlišuje základní hodnoty not a pomlk a uplatňuje je ve hře
- zahraje lidové písně nebo cvičení podle svých možností a schopností

2. ročník

Žák:

- dodržuje základní principy hry na klarinet – držení nástroje, správná funkce prstů a nátisku
- uplatňuje hru z listu, prakticky aplikuje dosavadně nabyté teoretické znalosti
- kontroluje kvalitu klarinetové tónu, používá dostatečnou dechovou techniku
- umí zahrát tenuto a legato, rozšíří tónový rozsah
- podle svých individuálních schopností zahraje cvičení nebo píseň z paměti
- zná základní elementární výrazové prostředky v interpretaci
- s pomocí učitele získává určitou představu o tempových a dynamických odstínech
- zvládne souhru s dalším nástrojem, nejčasněji s klavírem nebo kytarou

3. ročník

Žák:

- aplikuje základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- zahraje podle individuálních schopností jednoduchou skladbu z paměti
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky
- se uplatňuje podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- má položen základ ke správné hře stupnic a akordů
- zahraje z listu předložené skladby na úrovni 1. ročníku

4. ročník

Žák:

- dbá na kultivovanou kvalitu tónu
- předvede dosud získané technické a výrazové dovednosti
- využívá základních dynamických odstínů a tempového rozlišení
- za pomoci učitele zvládá správné frázování a agogické změny dle svých individuálních schopností
- připraví a poznává skladby různých stylů a žánrů
- zdokonalí samostatné studium přiměřeně obtížné skladby
- se podílí na hře v komorních nebo souborových uskupeních
- zvládá hru nasazovaně (detaché), legato s vyrovnanou prací prstů
- intenzivně se věnuje hře z paměti
- zahraje z listu předloženou skladbu na úrovni 2. ročníku
- má přehled o pravidlech durových stupnic a hraje durové stupnice do 4 křížků a 4 bé s tónickými kvintakordy v přiměřeném tempu

- vyjmenuje druhy mollových stupnic a jejich pravidla
- umí používat elementární transpozice

5. ročník

Žák:

- koriguje svoji kvalitu klarinetového tónu a dbá na zvukovou vyrovnanost ve všech rejstřících, což závisí na hlubší práci s dechovou technikou
- rozvíjí své technické a výrazové dovednosti
- využívá větších dynamických rozdílů
- rozvíjí prstovou techniku při hře v rychlejších tempech
- s pomocí učitele si osvojí nácvik lehčí melodické ozdoby (příráz, skupinka, opora, nátryl)
- dbá na základy frázování (např. ve skladbách s předtaktím) a vyjadřuje agogické změny ve skladbě
- se orientuje ve skladbách různých stylů a žánrů a používá základní odlišnosti v interpretaci
- umí samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- je aktivně zapojen do komorní nebo souborové hry
- při hře užívá hru legato, portamento a staccato
- hraje přiměřeně náročné skladby z paměti
- zná a hraje všechny durové stupnice s tónickými kvintakordy v malém rozkladu
- s pomocí učitele zdokonalí základní principy transpozice (in B, in A, in C)

6. ročník

Žák:

- používá technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- využívá dynamiku, tempová rozlišení, frázování a agogiku v dosud zvládnutém rozsahu nástroje
- v interpretaci rozlišuje odlišnosti skladeb různých stylových období
- zvládne samostatně nastudovat přiměřeně náročnou skladbu
- se účastní komorní, souborové nebo orchestrální hry
- se orientuje v elementární transpozici
- při hře používá hru melodických ozdob (trylek, obal)
- při hře kadencí napodobí vzor učitele
- hraje všechny durové stupnice a mollové stupnice do 4 křížků a 4 bé s tónickými kvintakordy a jejich obraty

7. ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem
- umí zahrát durové a mollové stupnice s tónickými kvintakordy
- je veden k samostatnému hudebnímu projevu při interpretaci
- navrhne vlastní dynamiku v realizované skladbě a svůj návrh zdůvodní

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se dobře orientuje v notovém zápise, bez problému čte noty v houslovém klíči
- ovládá držení nástroje, dbá na správné návyky jako postoj a držení nástroje
- je schopen měkkého nasazení, dbá na správný průběh a ukončení tónu
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

1. ročník

Žák:

- dokáže uplatnit na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- věnuje dostatečně patřičnou péči svému nástroji a zvládá řešit technické problémy spojené s nástrojem
- s jistotou se orientuje v notovém zápise nejrůznějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

2. ročník

Žák:

- předvede svoji prstovou a dechovou techniku při hře stupnic a akordů v určitých tempech a v různých artikulacích v celém rozsahu nástroje
- při interpretaci využívá dosud získané technické a výrazové prostředky jako dynamiku, agogiku a správné frázování
- bez problémů přečte každý notový zápis a dokáže jej interpretovat včetně hry melodických ozdob a přednesových označení
- zapojuje se do komorní, souborové nebo orchestrální hry

3. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj – např. glissando, dvojité staccato
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, lze využít i při procvičování pentatonických a bluesových stupnic, též při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností, osvojil si základy swingové artikulace
- se orientuje v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- se orientuje v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péči o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviu a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru

5.13 Studijní zaměření Hra na saxofon

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Saxofon vynalezl okolo roku 1840 belgický nástrojař Adolphe Sax. K jeho masovému rozšíření došlo na přelomu 19. a 20. století s nástupem jazzu. Dnes si ani nedovedeme představit taneční, swingové a jazzové kapely bez saxofonu. Hráči na saxofon jsou tradičně žádáni v uskupeních interpretující populární hudbu, latinskoamerickou hudbu a jazz. Saxofon se také uplatňuje i v sólové, komorní a orchestrální klasické hudbě. Žák si během studia osvojí základy hry na saxofon, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Cílem studia v tomto studijním zaměření je vybavit hráče správnými návyky k dosažení vysokých technických dovedností při ovládnutí tohoto nástroje. Na předmět „Hra na saxofon“ lze přejít po osvojení hry na klarinet na doporučení učitele.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na klarinet	1	1	1	1	1*	1*	1*				
Hra na saxofon					1*	1*	1*	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1**	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: ** nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné; * povinně volitelný předmět

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Hra na klarinet

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- za pomoci učitele provádí sestavování a rozkládání nástroje, zná části nástroje
- zná správný postoj při hře a držení nástroje
- předvede nasazený, rovný tón se správným ukončením
- čte noty v přiměřeném rozsahu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- zvládá základní péči o nástroj, umí pojmenovat jednotlivé části nástroje, ovládá práci s plátkem včetně odpovídající péče o něj
- chápe metroritmické vztahy, rozezná základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit při hře
- ovládá vyvážené držení nástroje při správně vzpřímeném postoji a držení těla, osvojil si techniku správného dýchání, nátiskovou techniku a ovládá princip správného tvoření tónu nasazením jazyka o plátek
- je schopen tvořit dostatečný zvukově kvalitní tón přiměřeně svým schopnostem, ovládá hru tenuto v tónovém rozsahu g – a1
- dokáže zahrát jednoduché lidové písně, příp. snadné skladbičky dle svých individuálních možností a schopností

2. ročník

Žák:

- umí prakticky uplatnit další nabyté teoretické znalosti, rozezná další hodnoty not a pomlk
- pracuje s dechovou technikou s patřičnou oporou bránice, dokáže zkoncentrovat svůj výdech a vytvořit rovný tón, osvojil si správnou artikulaci a souhru techniky nasazování s prstovou technikou
- ovládá hru legato, rozšiřuje svůj tónový rozsah dle svých možností
- hraje stupnice durové do 2 křížku a 2 bé, zahraje lidové písně a jednodušší skladby přiměřeně podle svých individuálních možností a schopností
- si osvojí základní schopnost souhry s dalším hudebním nástrojem

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu
- zahraje podle individuálních schopností jednoduchou skladbu z paměti
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky
- se uplatňuje podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- umí zahrát stupnice durové do 3 křížků a 3 bé, mollové do 1 křížku a 1 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- hraje jednoduché melodie podle sluchu a lidové písně z paměti přiměřeně podle svých individuálních možností a schopností

4. ročník

Žák:

- rozezná běžná výrazová a agogická označení, aplikuje všechny dosud získané poznatky z předmětu Hudební nauka
- rozšíří hraný tónový rozsah nástroje dle individuálních schopností, je schopen prohlubovat dále techniku dýchání a techniku souhry prstů s jazykem, artikulaci v různých rytmických obměnách a tempech, rozvíjí tuto techniku ve vybraných etudách

- rozlišuje běžná tempová a dynamická označení, je schopen podat zvukově kvalitní tón včetně jeho dynamických odstínů a rozsahů podle svých individuálních možností a schopností
- hraje durové stupnice alespoň do 4 křížků a 4 bé, mollové do 2 křížků a 4 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů přiměřené obtížnosti podle svých individuálních možností a schopností
- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, účastní se komorní nebo souborové hry

5. ročník

Žák:

- se orientuje v interpretaci běžných melodických ozdob, ovládá různé artikulační způsoby v kombinaci s prstovou technikou
- rozvíjí správnou intonaci svého nástroje v celém tónovém rozsahu užívaném dle svých individuálních schopností, rozšířil hraný tónový rozsah po f3
- hraje všechny durové stupnice, mollové do 4 křížků a 4 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- si dokáže sám vyhledat skladby a samostatně nastudovat přiměřeně svým individuálním schopnostem a možnostem

6. ročník

Žák:

- si osvojil základy techniky nátiskového vibrata, dokáže podat kvalitní tón s využitím plné dechové opory v celém svém užívaném tónovém rozsahu nástroje, rozvíjí a upevňuje hru v krajních polohách nástroje
- hraje všechny durové i mollové stupnice včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na skladbě zadané učitelem nebo na samostatně vybrané skladbě
- se aktivně podílí na školních vystoupeních a projektech
- podílí se na komorní a souborové hře

7. ročník

Žák:

- využívá podle svých individuálních možností a schopností celý tónový rozsah nástroje, uplatňuje všechny znalosti a dovednosti nabyté během svého studia
- interpretuje nejrůznější přednesové skladby přiměřeného stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností a uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji
- plně využívá své dovednosti hry na nástroj při hře komorní i souborové podle možností
- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- se uplatňuje při hře v komorních, souborových nebo orchestrálních uskupeních
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem
- hraje durové a mollové stupnice s tónickými kvintakordy

Hra na saxofon

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

5. ročník

Žák:

- zvládá základní péči o nástroj
- dbá na držení nástroje, správný postoj při hře, tvoření tónu a nasazení
- ovládá hru tenuto a legato, osvojí si hru v tónovém rozsahu d1 – g2
- dokáže tvořit rovný tón
- prohlubuje dechovou techniku
- hraje durové stupnice do 1 křížku a 1 bé
- zahraje jednoduché lidové písně a jednodušší skladby přiměřeně podle svých schopností
- osvojí si základy souhry s dalšími hudebními nástroji

6. ročník

Žák:

- rozezná běžná přednesová a výrazová označení
- při hře využívá hry staccato
- rozšiřuje svůj tónový rozsah, alespoň c1 – e3
- prohlubuje techniku dýchání a vyrovnává techniku souhry prstů s jazykem
- hraje durové stupnice do 3 křížků a 3 bé, mollové do 2 křížků a 2 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů podle svých schopností
- se uplatňuje v souhře s dalšími nástroji

7. ročník

Žák:

- rozšíří hraný tónový rozsah po fis 3 (u nástrojů s fis klapkou)
- hraje durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 bé včetně příslušných kvintakordů a jejich obrátů
- aktivně se podílí na školních vystoupeních a projektech
- je schopen podle svých možností samostatně pracovat na skladbě zadané učitelem nebo na samostatně vybrané skladbě
- plně využívá své dovednosti hry na nástroj při komorní nebo souborové hře
- seznamuje se s různými žánry (swing, jazzrock, rock) a jejich frázování

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se dobře orientuje v notovém zápise, bez problému čte noty v houslovém klíči
- ovládá držení nástroje, dbá na správné návyky jako postoj a držení nástroje
- je schopen měkkého nasazení, dbá na správný průběh a ukončení tónu
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

1. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností umí a dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje

- dokáže věnovat dostatečně patřičnou péči svému nástroji a zvládá samostatně řešit technické problémy spojené s nástrojem
- se s jistotou orientuje v notovém zápise nejrůznějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

2. ročník

Žák:

- předvede svoji prstovou a dechovou techniku při hře stupnic a akordů v určitých tempech a v různých artikulacích v celém rozsahu nástroje
- při interpretaci využívá dosud získané technické a výrazové prostředky jako dynamiku, agogiku a správné frázování
- bez problémů přečte každý notový zápis a dokáže jej interpretovat včetně hry melodických ozdob a přednesových označení
- zapojuje se do komorní, souborové nebo orchestrální hry

3. ročník

Žák:

- si osvojuje základy improvizace v moderním jazzu s využitím pentatonické, případně bluesové stupnice
- ovládá a využívá celý tónový rozsah nástroje, zná nadrozsahové tóny g3, a3
- uplatňuje všechny znalosti a dovednosti nabyté během studia
- se orientuje v prostředcích moderní techniky a zapojuje do své hry např. vibrato, glissando, growling
- hraje všechny stupnice dur a moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů
- se orientuje v různých stylových obdobích
- dokáže samostatně nastudovat vybranou skladbu a využít v ní všech výrazových a technických prostředků hry
- seznamuje se s moderní jazzovou hudbou (téma – improvizace) a různými typy saxofonů (soprán, alt, tenor, barytonsaxofon) a jejich laděním
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních a podílí se na vytváření a obohacování výsledného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

4. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých individuálních schopností a možností zapojit tyto prostředky do své hry na nástroj – např. vibrato, glissando, growling, hra alikvotních tónů
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, lze využít i při procvičování pentatonických a bluesových stupnic, též při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností, byl obeznámen s technikou dvojitého staccata a osvojil si základy swingové artikulace
- se orientuje v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat

vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností

- se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

5.14 Studijní zaměření Hra na fagot

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Hráči na fagot jsou tradičně žádáni ve všech symfonických, dechových i komorních orchestrech, velké využití najdou i v komorní hudbě či sólově. Cílem studia v tomto studijním zaměření je vybavit hráče správnými návyky k dosažení vysokých technických dovedností při ovládnutí tohoto nástroje.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na fagot	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na fagot

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- za pomoci učitele provádí sestavování a rozkládání nástroje, zná části nástroje
- zná správný postoj při hře a držení nástroje
- předvede nasazený, rovný tón se správným ukončením
- čte noty v přiměřeném rozsahu

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- podle vzoru učitele dodržuje správný postoj a přirozené držení nástroje, osvojuje si dýchání bránicí
- předvede nejprve tzv. "pískáním" na strojek, po zvládnutí nasazuje tón správným způsobem přímo na nástroj, začíná si vytvářet nátisk
- zahraje tenuto na dlouhých tónech ve velké oktávě
- se učí sestavit nástroj, správně ho udržovat a pečovat o strojky

- vysvětlí základní rytmické dělení, umí vyjmenovat noty v basovém klíči v přiměřeném rozsahu
- zahraje jednoduché lidové a umělé písně přiměřené obtížnosti podle svých možností

2. ročník

Žák:

- soustavně dbá na správný postoj a přirozené držení nástroje a využívá klidné dýchání bránicí, zdokonaluje nátisk, hraje tenuto a legato
- ovládá základní dynamická odlišení
- hraje stupnice dur v rozsahu jedné oktávy (např. F-dur, G-dur, A-dur)
- se orientuje v basovém klíči v rozsahu od kontra B po c1
- rozšiřuje základní rozsah na přefukované tóny
- seznamuje se s hrou drobných sólových skladeb
- soustavně pracuje na pěstování hry z paměti např. lidové písně

3. ročník

Žák:

- důsledně a vědomě dbá na správné a přirozené držení nástroje, používá žeborně brániční dýchání, upevňuje si nátisk
- rozšíří techniku hry o hru portamento, hru legato, tenuto a staccato
- rozšiřuje dynamickou a agogickou škálu dle svých možností
- hraje stupnice v rozsahu dvou oktáv dle svých možností
- zvládá péči o svůj nástroj i strojky
- zvládá hru v basovém klíči dle svého rozsahu, seznamuje se s novými hmaty
- hraje instruktivní skladby sólově i s doprovodem dalšího nástroje
- hraje z paměti lehké lidové písně nebo drobné instruktivní skladby
- dbá na vedení fráze i v souvislosti s nádechem, používá elementárních výrazových prostředků k vyjádření obsahu (základní dynamika p-mf-f s důrazem na intonaci)
- aplikuje melodickou a rytmickou představivost
- opakuje po učitel jednoduchý motiv v rozsahu 2 - 5 tónů
- analyzuje jednoduchou známou melodii a je schopen ji zahrát v rozsahu jedné oktávy
- hraje jednoduché melodie s doprovodem učitele
- zvládá hru unisono (dodržení intonace, rytmu, kvality, příp. síly tónu)
- se seznamuje se způsobem ladění nástroje
- v rámci souhry se učí orientovat v tempu, rytmu, nástupech, agogice, dynamice

4. ročník

Žák:

- hraje durové stupnice ve čtvrtových hodnotách, zvládá hru T5 s obraty po třech nebo čtyřech tónech způsobem portamento nebo legato
- vyjmenuje druhy mollových stupnic a jejich pravidla
- upevňuje manuální schopnosti synchronizací levé a pravé ruky a tím zlepšuje hmatovou techniku
- dbá na kultivovanou kvalitu tónu, využívá základních dynamických odstínů a rozeznává tempová rozlišení
- za pomoci učitele zvládne správné frázování a agogické změny dle svých individuálních schopností
- poznává interpretaci skladeb různých stylových období, je schopen zahrát přiměřeně obtížnou skladbu z paměti

- je schopen zahrát z listu skladbu na úrovni 1. nebo 2. ročníku

5. ročník

Žák:

- aplikuje všechny dosavadní zkušenosti a návyky
- stále rozšiřuje tónový rozsah, hraje melodické ozdoby (příráz, nátryl, skupinka)
- vědomě používá dynamiku, agogiku, frázování a nádechy s respektem k typu skladby
- při domácí přípravě volí vhodný postup a pořadí nácvičku skladeb
- přehraje nabídnutou literaturu a vybere si skladbu dle svých potřeb a zájmu
- hraje větší hudební formy (suite, sonáta...)
- umí využívat a rozvíjet intonační schopnosti na základě sluchu a získaných vědomostí a klade důraz na intonaci při hře
- zvládá jednoduché transpozice
- uplatňuje získané znalosti a vědomosti v souborech

6. ročník

Žák:

- uvědoměle využívá podle svých možností vhodnou techniku (legato, staccato, melodické ozdoby)
- hraje v celém dosaženém tónovém rozsahu
- je schopen hry z listu instruktivních skladeb v sólové i komorní hře
- je schopen rozpoznat hudební stylová období a přiměřeně je interpretovat
- hraje durové stupnice v osminových hodnotách tenuto, legato i staccato
- hru mollových stupnic zvládá ve čtvrtových hodnotách
- hraje T5 v rozkladu po čtyřech tónech v rychlejším tempu
- interpretuje větší hudební formy nebo obtížnější skladby
- diskutuje o výběru skladeb, o jejich žánru, období, obtížnosti
- je schopen vyjádřit vlastní názor na práci souboru

7. ročník

Žák:

- zvládá pohotovost prstů v pasážové technice, učí se základní trylkové hmaty
- navrhuje frázování a svůj návrh zdůvodní
- hraje durové a mollové stupnice v přiměřeném tempu, tónické kvintakordy s obraty, má přehled o tvoření D7 a zm7
- je schopen jednoduché analýzy skladby a transpozic
- je schopen korigovat výkon jiného žáka
- posoudí obtížnost zadané skladby
- při sestavování repertoáru je schopen sám kombinovat skladby různých žánrů a období
- je veden k samostatnému rozboru skladeb a k samostatnému řešení problémů s využitím doposud nabytých znalostí a dovedností
- objektivně posoudí jiného žáka a vhodnost jím volených prostředků
- zvládá transpozice lidových a umělých písní
- je zodpovědný za svoji práci v souboru
- samostatně využívá dovedností v oblasti dynamiky, intonace a techniky skladby

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se dobře orientuje v notovém zápise, bez problému čte noty v basovém klíči
- ovládá držení nástroje, dbá na správné návyky jako postoj a držení nástroje
- dbá na správné dýchání a postavení nátisku
- je schopen měkkého nasazení, dbá na správný průběh a ukončení tónu
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

1. ročník

Žák:

- na základě všech svých doposud získaných znalostí a dovedností dokáže uplatnit všechny technické i výrazové prostředky při hře v celém rozsahu nástroje
- dokáže věnovat dostatečně patřičnou péči svému nástroji a zvládá řešit technické problémy spojené s nástrojem
- se s jistotou orientuje v notovém zápise nejrůznějších skladeb, hledá svůj vlastní hudební výraz při studiu a interpretaci dané skladby, vyhledává skladby i podle svého vlastního výběru
- umí vytvořit, rozlišovat a pracovat s různou zvukovou barvou tónu a jeho kvalitou, dokáže ve skladbě najít a využívat vhodná místa pro nádechy bez přerušování frází

2. ročník

Žák:

- předvede svoji prstovou a dechovou techniku při hře stupnic a akordů v určitých tempech a v různých artikulacích v celém rozsahu nástroje
- při interpretaci využívá dosud získané technické a výrazové prostředky jako dynamiku, agogiku a správné frázování
- bez problémů přečte každý notový zápis a dokáže jej interpretovat včetně hry melodických ozdob a přednesových označení
- zapojuje se do komorní, souborové nebo orchestrální hry

3. ročník

Žák:

- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj – např. glissando, dvojitě staccato
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulaci při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, lze využít i při procvičování pentatonických a bluesových stupnic, též při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností, osvojil si základy swingové artikulace
- se orientuje v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti,

podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- se orientuje v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péči o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviu a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- vytvoří si názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru

5.15 Studijní zaměření Hra na lesní roh

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Lesní roh patří mezi nejstarší žesťové nástroje a díky jeho příjemnému tónu jeden z nejkrásnějších nástrojů ze skupiny žesťových nástrojů. Původně byl bez strojiva a hra na něj vyžadovala značnou dovednost. Byl a dodnes je užíván v myslivosti na honech. V současné době je nedílnou součástí dechových hudeb, symfonických těles, komorních souborů a sólové hry. Hra na něj vyžaduje zvládnutí velkého rozsahu a dobré intonační představy. V dnešní době žel hráčů na lesní roh ubývá, a proto je posláním základních uměleckých škol pro tento nástroj motivovat žáky k jeho studiu.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na lesní roh

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- vytleská a deklamuje jednoduchá říkadla, rozlišuje těžké a lehké doby
- zvládá základní hudební pojmy (zvuk, tón, vlastnosti tónu, melodie, rytmus)
- předvede žeberně brániční dýchání, uvolněný postoj a držení nástroje na opěrných bodech, polohu a pohyb jazyka při tvoření tónu
- zvládá postavení levé ruky, polohu a funkci prstů
- dokáže tvořit tóny v základních rytmických hodnotách
- umí vysvětlit základní teoretické znalosti (houslový klíč, notová osnova, taktové označení, základní rytmické hodnoty a čtení not v potřebném rozsahu)

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- popíše části nástroje, zařadí ho do nástrojové skupiny, nástroj složí a rozloží, udržuje jeho hygienu
- se orientuje v základních hudebních pojmech, notovém zápise, základních rytmických hodnotách
- dbá na základy správného dýchání podle svých možností a dispozic
- zvládá správný postoj u hry, držení nástroje, uvědomuje si pohyb prstů a tvoření tónu s nasazením jazyka
- dokáže zahrát podle sluchu předehraný motiv podle svých možností
- zahraje dle svých rozsahových možností jednoduchou melodii nebo lidovou píseň z paměti

2. ročník

Žák:

- dbá na důležitou práci s dechem
- využívá základní artikulaci
- si uvědomuje koordinaci levé a pravé ruky, prstu a jazyka
- používá levého palce při hře tónů dalšího rozsahu nástroje podle svých možností
- dokáže používat další nové rytmické prvky a hru legato
- dokáže hrát s doprovodem druhého nástroje, zahraje jednoduchou skladbu nebo lidovou píseň z paměti
- hraje durové stupnice do 2 křížků a 2 bé z paměti

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti včetně pravidelné domácí přípravy (postoj, držení nástroje, práci s dechem, prstovou techniku, tónovou kvalitu)
- se orientuje v notovém zápise, rytmických hodnotách, v jednoduchých hudebních útvarech (píseň, tanec, pochod)
- využívá při hře některé tóny 2. oktávy
- dokáže vnímat svoji interpretaci skladby a dokáže ji zdokonalovat (technicky, zvukově, výrazově)
- zvládá hru jednoduché melodie z listu a hraje jednoduché melodie podle sluchu
- zahraje podle svých individuálních schopností jednoduchou skladbu z paměti
- podle svých schopností se uplatňuje v souhře s dalším nástrojem

4. ročník

Žák:

- zvládá správný postoj a držení lesního rohu při hře
- používá základy správného dýchání
- umí nasadit a ukončit tóny ve zvládnutém rozsahu v základních notových hodnotách
- používá vydržované tóny k rozehrávání a budování nátisku
- umí rozlišovat a používat základní artikulaci (tenuto, legato)
- dokáže zahrát ve svém rozsahu jednoduchou instruktivní skladbu nebo píseň
- umí používat ve svém rozsahu intonační představivost v alikvotní i diatonické řadě
- dbá na jednoduchá denní a nátisková cvičení

- dokáže si vytvářet základní hráčské návyky (každodenní příprava, pořadí cvičení a střídání s odpočinkem)
- orientuje se v jednoduchém notovém zápise
- dokáže zahrát ve svém rozsahu durové stupnice do 4 křížků a 4 bé s tónickými kvintakordy a jejich obraty

5. ročník

Žák:

- hraje vydržované tóny v dynamických odstínech
- využívá základní návyky a dovednosti (práce s dechem, nasazení, nátisková cvičení, představa a tvoření pěkného tónu)
- zvládá postupně hru ve větším rozsahu
- umí zahrát jednoduchou skladbu z not, podle dispozic i z paměti
- zvládá nové rytmické a technické prvky
- zvládá základní údržbu nástroje
- dbá na intonační jistotu při nasazení tónu
- umí zahrát durovou i mollovou stupnici s trojzvukem T5 dle rozsahu a dispozic
- využívá svých nátiskových schopností při hře delších skladeb
- se zapojuje do hry s dalšími nástroji
- se umí orientovat při hře skladby s doprovodem

6. ročník

Žák:

- používá nová nátisková a denní cvičení ke zvětšování rozsahu, kapacity dechu, upevnění nátisku, zlepšování tónu a hráčských dovedností
- hraje s větší intonační jistotou, lépe se orientuje v notovém zápisu náročnějších skladeb, používá větší dynamické rozpětí
- umí podle dispozic rozlišit náladu skladby a interpretovat ji s použitím zvládnutých výrazových prostředků
- zvládá základy hry v komorní nebo souborové hře
- se orientuje ve vedení hlasů během souhry a s pomocí intonační představivosti je schopen držet svou melodii
- užívá další poznané výrazové prostředky k interpretaci skladby

7. ročník

Žák:

- umí samostatně nastudovat skladby a party různých stylů s využitím široké škály všech dosud získaných technických a výrazových prostředků, dovedností a znalostí
- se uplatňuje při hře v souboru, je tvořivým, vnímavým i odpovědným hráčem
- využívá dynamiku, běžná tempová rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- si umí utvořit poučený názor na studovanou skladbu, dle svých možností rozvíjet své hudební cítění, schopnost estetického prožitku hudby, rozlišovat kvalitu slyšeného i hraného
- dokáže vnímat význam svého studia hudebního oboru pro rozvoj kvality svého dalšího života
- ovládá elementární transpozice úměrně svým schopnostem

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se dobře orientuje v notovém zápise, bez problému čte noty v houslovém klíči
- ovládá držení nástroje, dbá na správné návyky jako postoj a držení nástroje
- dbá na správné dýchání a postavení nátisku
- je schopen měkkého nasazení správným způsobem pomocí jazyka, dbá na správný průběh a ukončení tónu, při tvorbě tónu správně zapojuje obličejové svaly
- uvědomuje si základní rytmické cítění
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

1. ročník

Žák:

- zdokonaluje pomocí cíleného cvičení etud, technických a nátiskových cvičení svou hráčskou jistotu při interpretaci obtížnějších skladeb
- umí rozvíjet své výrazové schopnosti (melodičnost, techniku, dynamiku)
- zvládá základní pravidla práce s dechem, tvoření tónů

2. ročník

Žák:

- zvládá stále obtížnější techniku hry, nátiskovou vyspělost a spolehlivost při veřejných vystoupeních
- dokáže využít při studiu svých dosavadních znalostí k systematickému zlepšování hráčské úrovně
- dokáže zdokonalovat hru z listu a orientaci v notovém zápise

3. ročník

Žák:

- dbá na kultivovanosti tónového projevu
- se orientuje v základní transpozici
- studuje a interpretuje skladby s použitím celého rozsahu nástroje, techniku a také z různých žánrů a stylových období

4. ročník

Žák:

- dokáže uplatnit ve hře na svůj nástroj všechny nabyté zkušenosti a vědomosti ve prospěch interpretované hudby, samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- umí nastudovat i obtížnou skladbu, řešit její obtížnosti a charakter, porozumět základům její stavby
- dokáže rozpoznat kvalitu díla a kriticky zhodnotit vlastní i cizí interpretaci
- umí se tvořivě a aktivně zapojit do hudebního dění vzhledem ke svým talentovým a nátiskovým dispozicím a na základě získaných dovedností během studia, vztah k hudbě i k umění tvoří trvalou součást jeho vnímání kvality života
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb

5.16 Studijní zaměření Hra na trubku

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na dechové nástroje

Trubka je důležitý a významný nástroj od dob baroka. Nejtěžší party napsali už Bach, Händel, Vivaldi. Je to sólový nástroj, je dominantní v dechové, symfonické a jazzové hudbě. Původně se používala bez strojiva v době baroka, a proto bylo velmi obtížné na ni hrát. V dnešní době hráči jazzových orchestrů ovládají tento nástroj až ve čtyřčárkované oktávě.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na trubku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- vytleská jednoduchá říkadla a slovně je artikuluje
- umí vysvětlit základní hudební pojmy (zvuk, výška a délka tónu, nota, klíč, osnova, takt)
- zná základy správného dýchání a nasazení tónu, uvolněný postoj a držení nástroje, polohu a pohyb jazyka při tvoření tónu
- umí zazpívat písničku a vytleskat rytmus
- tvoří tóny v rozsahu dle svých schopností v základních rytmických hodnotách

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- umí popsat svůj nástroj a jeho díly, rozložit a složit, udržovat hygienu
- se orientuje v základních rytmických hodnotách, přečte noty potřebném rozsahu pro jeho hru
- používá uvolněný postoj při hře a správné držení nástroje

- zvládá základy správného dýchání a funkci jazyka při tvoření tónu
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

2. ročník

Žák:

- dbá na správnou práci s dechem (přirozený hluboký nádech a volný výdech)
- předvede podle svých možností základní druhy artikulace (začátky tónů, hra legato)
- používá další nové rytmické prvky, je schopen rytmické kontroly
- dbá a zdokonaluje základní dovednosti (správný postoj při hře, držení nástroje, postavení prstů a jejich koordinace, kvalitu tónu)

3. ročník

Žák:

- aplikuje základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem a jazykem) a používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, prstová technika, kvalitní tón)
- se orientuje v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápise
- je schopen podle individuálních schopností zahrát jednoduchou skladbu z paměti
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit a interpretovat elementárními výrazovými prostředky
- se uplatňuje podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- má položen základ ke správné hře stupnic a akordů

4. ročník

Žák:

- předvede dosud získané technické a výrazové dovednosti
- za pomoci učitele zvládá správné frázování a agogické změny dle svých individuálních schopností
- se intenzivně věnuje hře z paměti
- dbá na kultivovanou kvalitu tónu
- hraje durové stupnice a tónické kvintakordy v rozsahu přiměřeném svému věku a nátiskovým dispozicím
- podílí se na hře v komorních nebo souborových uskupeních

5. ročník

Žák:

- využívá větších dynamických rozdílů
- rozvíjí prstovou techniku při hře v rychlejších tempech
- s pomoci učitele si osvojí nácvik lehčí melodické ozdoby
- zná a hraje všechny durové stupnice s tónickými kvintakordy v malém rozkladu
- se orientuje v mollových stupnicích, umí zahrát mollové stupnice do 2 křížků a 4 bé
- zvládá postupně hru ve větším tónovém rozsahu pomocí stupnic, zdokonaluje jistotu a kvalitu tónu, je schopen praktikovat dynamické odstíny ve skladbě
- se dokáže orientovat v notovém zápise a zahrát z listu jednodušší předložené skladby
- interpretuje skladby s doprovodným nástrojem a orientuje se v souhře s jiným nástrojem
- se podílí na komorní a souborové hře

6. ročník

Žák:

- zvládá větší intonační jistotu, dynamické odlišnosti, je schopen vzhledem ke svým talentovým dispozicím doladovat svůj nástroj, a to jak základní ladění, tak i technickým vybavením specifickým pro trubku (1. a 3. píšť)
- dokáže zdokonalovat soustavným zvyšováním náročnosti technických a nátiskových cvičení své hráčské dovednosti
- rozšiřuje svůj dosavadní rozsah, jistotu nasazení, technickou vyspělost a spolehlivost
- zvládá dle svých dispozic základní rozsah nástroje a na podkladě této nátiskové jistoty i náročnější skladby
- používá technické a výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- v interpretaci rozlišuje odlišnosti skladeb různých stylových období
- se orientuje v elementární transpozici

7. ročník

Žák:

- používá při hře všechny dosud získané dovednosti, zkušenosti a znalosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- dokáže samostatně nastudovat a interpretovat přiměřeně obtížné skladby a rozlišit pomocí výrazových prostředků hry na nástroj charakter a styl interpretované skladby
- dodržuje dynamická, tempová a výrazová označení ve prospěch hrané skladby
- se aktivně podílí na kolektivní hře, jak v komorní, tak i ve větším seskupení
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem
- má osvojeny návyky potřebné pro veřejné vystoupení

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- se orientuje v notovém zápisu
- ovládá základní návyky – správný postoj, držení nástroje, postavení nátisku
- uvědomuje si základní rytmické cítění
- hraje v rozsahu dle svých přirozených dispozic
- při tvorbě tónu správně zapojuje obličejové svaly nasazuje správným způsobem – konkrétně, pomocí jazyka

1. ročník

Žák:

- dokáže věnovat dostatečně patřičnou péči svému nástroji a zvládá řešit technické problémy spojené s nástrojem
- dokáže zdokonalovat pomocí etud, technických a nátiskových cvičení svou hráčskou jistotu při interpretaci obtížnějších skladeb
- používá své dosavadní výrazové a technické schopnosti (cítění, techniku)
- je veden k samostatnému hudebnímu projevu při interpretaci
- navrhne vlastní dynamiku v realizované skladbě a svůj návrh zdůvodní
- ovládá a používá celý rozsah nástroje

2. ročník

Žák:

- využívá nátiskovou vyspělost a spolehlivost při veřejných vystoupeních
- předvede svoji prstovou a dechovou techniku při hře stupnic a akordů v určitých tempech a v různých artikulacích v celém rozsahu nástroje
- při interpretaci využívá dosud získané technické a výrazové prostředky jako dynamiku, agogiku a správné frázování
- bez problému přečte každý notový zápis a dokáže jej interpretovat včetně hry melodických ozdob a přednesových označení
- zapojuje se do komorní, souborové nebo orchestrální hry

3. ročník

Žák:

- se umí orientovat v historii svého nástroje, jeho příbuzných obměnách, různá ladění a konstrukce (křídlovka, trubka piccolo)
- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj – např. glissando, dvojité staccato
- prohlubuje dále dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů, lze toho využít i při procvičování pentatonických a bluesových stupnic, též při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností, osvojil si základy swingové artikulace
- se orientuje v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladebnou technikou, dokáže samostatně nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností
- podle svých možností se aktivně účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti, podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb

4. ročník

Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- se orientuje v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácvičku a interpretaci skladeb
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- si vytvoří názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tento svůj názor zformuluje
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb dle vlastního výběru

5.17 Studijní zaměření Hra na bicí nástroje

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na bicí nástroje

Obsahem výuky hry na bicí nástroje je hra na malý bubínek, bicí soupravu, různé druhy perkusí, tympány a melodické bicí nástroje. Smyslem výuky je vypěstovat v žákovi smysl pro přesné držení rytmu. Bicí nástroje jsou součástí většiny orchestrů. Na naší škole se mohou žáci uplatnit např. v akordeonovém souboru nebo v jiných nástrojových seskupeních.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na bicí nástroje

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- má zájem o hru na bicí nástroje
- dokáže popsat bicí nástroje
- umí správně držet tělo při hře na různé bicí nástroje
- předvede správné držení paliček a uvolňování rukou
- zahraje jednoduché rytmické cvičení

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- ovládá správné držení paliček (pohyb zápěstí, částečně i prsty) a těla při hře (sedí rovně, bez předklonu nebo záklonu)
- používá základních pedálových technik na velkém bubnu (uvolněný kotník, používá pohyb chodidla)

- má povědomí o metronomu a dovede vysvětlit, jak se používá
- provede správné nastavení malého bubnu a dovede vysvětlit jeho funkci v bicí soupravě
- hraje celé, půlové, čtvrtové, osminové noty a ovládá pomlky ve čtyřčtvrťovém, tříčtvrťovém a dvoučtvrťovém taktu
- využívá základních beatových doprovodů na bicí soupravě
- orientuje se ve čtyřčtvrťovém a tříčtvrťovém taktu

2. ročník

Žák:

- ovládá čtení čtvrtových, osminových, šestnáctinových not a jejich pomlky
- ovládá základní improvizaci ve čtyřčtvrťovém a tříčtvrťovém taktu, cítí a je schopen hrát čtyřtaktovou frázi
- hraje (cvičí) za pomoci metronomu, vysvětlí jeho ovládání a funkce
- je seznámen s technikou tlačení víření na malém bubnu
- hraje akcenty v kombinaci s ostatními typy úderů, postupně vše aplikuje na bicí soupravě
- se orientuje ve dvanáctiosminovém taktu a je schopen v tomto i improvizace

3. ročník

Žák:

- ovládá základní nástrojovou techniku (prstovou techniku střední obtížnosti), hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj
- hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách, orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- doprovází podle notace i akordických značek, hraje kadence a vytváří vlastní doprovod podle svých individuálních schopností
- se uplatňuje při hře v komorních nebo souborových uskupeních

4. ročník

Žák:

- je schopen využívat bicí soupravu s doprovodem – CD (playalong)
- má rozvinuté koordinační schopnosti s kombinací technických úderů
- je seznámen s jednotlivými součástmi soupravy, používanou terminologií, popřípadě použitými materiály a jejich vliv na současný zvuk
- má rozvinutou techniku tlačení víru a pracuje s dynamickým odstíněním na malém bubnu (f, mf, p) a ovládá čtení šestnáctinových not a jejich pomlky

5. ročník

Žák:

- aplikuje údery flams, fatflams a dragstoke
- se orientuje na současnou bubenickou scénu a má povědomí o historii a vývoji bicích nástrojů
- je schopen zahrát rytmickou stupnici v hodnotách čtvrtových, osminových not, osminových triol a šestnáctinových not
- používá akcentů na soupravě, kterou kombinuje s koordinačním cvičením
- používá dvojité údery a je schopen je využít při hře na bicí soupravu
- využívá bicí soupravu s doprovodem CD (playalong)

6. ročník

Žák:

- využívá improvizčních schopností, které využívá ve čtyřtaktové, osmitaktové, popřípadě šestnáctitaktové frázi
- aplikuje základní jazzovou koordinaci a správnou artikulaci (frázování)
- využívá prstovou techniku a ovládá s ní dvojité a střídavé údery, popřípadě paradiddle
- je seznámen s technikou hry na dva velké bubny a zahraje základní doprovody a breaky

7. ročník

Žák:

- ovládá základní techniku hry na rytmické, melodické a perkusní nástroje, využívá ji při hře doprovodů i sólově
- při hře na bicí soupravu zvládá rytmické doprovody v základním tvaru i v jednoduchých variacích
- se orientuje v polyrytmické struktuře
- podle potřeby a svých dispozic si seřídí a naladí nástroj
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- samostatně pracuje s poslechem hudebních nahrávek
- má základní přehled o vývoji bicích nástrojů a uvede jejich příklady

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- přizpůsobí si správné držení paliček, správné držení těla při hře
- prezentuje složitější rytmicko - melodické motivy
- hraje jednoduchý rytmus na soupravu bicích nástrojů s přechody

1. ročník

Žák:

- ovládá techniku víření buzzroll a používá dynamického odstínění
- dokáže zapsat do not jednoduchou skladbu, kterou je schopen též zahrát
- je schopný vytvářet rytmy lichých taktů, jako jsou např. 5/4, 7/4, 9/4
- je schopný hrát se zvukovým záznamem, doprovod skladeb, popřípadě zahrát improvizované sólo

2. ročník

Žák:

- ovládá techniku víření pressroll a používá dynamického odstínění
- je koordinačně nezávislý na základní polyrytmické struktuře 1 2 3 4, kterou dokáže prakticky aplikovat v doprovodech i sólovém projevu
- je schopný hrát se zvukovým záznamem, doprovod skladeb lichých taktů 3/8, 5/8, 7/8, 9/8 a dovede též v těchto doprovodech improvizovat
- má přehled o zvuku bicí soupravy, dokáže správně odhadnout vlastnosti blan při ladění a použití do různých hudebních stylů

3. ročník

Žák:

- je schopný vystavět vlastní bubenické sólo s jasnou hudební koncepcí
- dovede používat tři techniky víření (buzzroll, pressroll, doublestroke roll) a kombinuje je s dalšími údery (flams, dragstroke, singlestroke)

- ovládá rytmickou stupnici 1 - 8 a umí ji využít v praxi při sólech i doprovodech
- analyzuje různé hudební styly a dokáže je doprovodit na bicí soupravu
- dokáže vyprávět o historii bicí soupravy a má povědomí o české i zahraniční scéně
- je schopný doprovodit beatovou kapelu, bigband, jazzový soubor, orchestr

4. ročník

Žák:

- ovládá různé druhy techniky hry
- se orientuje v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky
- nastuduje náročnější hudební skladbu pro daný nástroj, má vlastní představu o její interpretaci
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- ovládá hru z listu, dokáže číst partituru bicích nástrojů
- doprovodí hudební skupinu (band), tvoří vlastní improvizace a fill in (pro hru na bicí soupravu)
- se orientuje v historii i současnosti hry na bicí nástroje
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá své zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi

5.18 Studijní zaměření Sólový zpěv

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Sólový zpěv

Zpěv je nejpřirozenější projev, kterým již od narození disponuje každý člověk. Hlasivky má každý. Zpěvem se dá vyjádřit každý pocit nebo nálada. Zpěv by se měl pěstovat co nejdříve, protože probouzí v člověku lásku k hudbě i k sobě samému.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní zpěv			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné. Výuka probíhá individuálně nebo ve skupině dvou žáků.

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Sólový zpěv

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- zpívá čistě v rámci svého rozsahu
- ovládá jednoduchá hlasová cvičení
- dbá na artikulaci
- dbá na správné držení těla
- zazpívá jednoduchou píseň z paměti

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- zvládá správné dýchání a pěvecký postoj
- nepřepíná své síly
- zvládá jednoduchá hlasová cvičení v možnostech svého hlasového rozsahu
- dodržuje rytmus
- dokáže zazpívat píseň z paměti a bez doprovodu

2. ročník

Žák:

- používá technická cvičení k rozšíření hlasového rozsahu
- uplatňuje dynamické cítění v nastudovaných písních
- rozeznává různé rejstříky svého hlasu
- dokáže vyjádřit náladu písně veselé a smutné
- zpívá nastudované písně z paměti
- zpívá písně se složitějším doprovodem

3. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání) a základní technické prvky (nasazení tónu, hlavový tón, čistá intonace, správná artikulace)
- používá svůj hlas v celém svém rozsahu (zachovává jeho přirozenost, nepřepíná své síly, nezpívá v nepřirozené hlasové poloze)
- má smysl pro technickou uvědomělost, dynamické a agogické cítění, má povědomí o legatovém zpěvu
- zpívá lidové a umělé písně odpovídající jeho schopnostem
- sám rozpozná chyby, kterých se dopouští
- zvládá rozbor textu písní
- pravidelně vystupuje na interních koncertech

4. ročník

Žák:

- umí pracovat s různými hlasovými rejstříky
- zvládá dle svých schopností zpěv s výrazem
- používá a rozvíjí krajní polohy svého hlasu
- udrží jednoduchý dvojhlas s doprovodem
- dokáže nastudovat více písní z paměti a uplatnit je při vystoupení

5. ročník

Žák:

- ovládá techniku zpěvu, dech, rytmus i dynamiku
- zvládá dle svých možností propojení hlasových rejstříků
- rozezná smysl pro pocity písní a práci s texty
- uplatňuje správné frázování
- zpívá písně i se složitějším doprovodem
- udrží jednoduchý dvojhlas a capella
- interpretuje i složitější dvojhlas

6. ročník

Žák:

- zpívá s výrazem
- vědomě využívá všechny získané dovednosti
- zpívá přiměřeně svým schopnostem
- vybírá si samostatně písně a doprovod
- dokáže samostatně nastudovat zvolené písně
- vytvoří k lidové písni druhý hlas
- udrží svůj part ve vícehlasé skladbě

7. ročník

Žák:

- ovládá a využívá všechny získané dovednosti (základy dechové techniky, měkké a opřené nasazení tónu, zásady správné artikulace a hlasové kultury)
- používá rozšířený hlasový rozsah a podle svých možností vyrovnané hlasové rejstříky
- má vypěstovaný smysl pro kultivovaný projev, hudební frázi a kantilénu
- volí adekvátní výrazové prostředky, rozumí hudbě i textu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů a má zkušenosti s veřejným vystupováním
- dokáže samostatně nacvičit libovolnou píseň (výraz, artikulace, intonace, rytmus)
- uplatňuje zásady hlasové hygieny
- je připraven získané dovednosti uplatnit v amatérské i profesionální oblasti
- zpívá ve vícehlasých skladbách a orientuje se v jejich notovém zápise
- ukončí studium I. stupně veřejným vystoupením

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- dbá na správné a přirozené držení těla
- vyrovnává hlas v celé své hlasové poloze
- studijní úkoly procvičuje na probíraných písních
- má povědomí o legatovém zpěvu, a o základech správného dýchání
- zpívá z paměti

1. ročník

Žák:

- ovládá držení těla, správné dýchání
- umí pracovat s hrudním i hlavovým rejstříkem, umí tyto rejstříky plynule propojit
- pomocí hlasových cvičení rozšiřuje svůj tónový rozsah
- se začíná žánrově profilovat
- dokáže spolupracovat s různými druhy doprovodů včetně vlastního
- dovede zpívat dvojhlas
- se orientuje ve vícehlasých skladbách

2. ročník

Žák:

- začíná samostatně pracovat na zdokonalení své pěvecké techniky
- v rámci různých stylů používá správné výrazové prostředky
- pravidelně veřejně vystupuje
- zdokonaluje se ve vícehlasém zpěvu
- sám vyhledává informace o zpěvu, hudbě a interpretaci na dostupných médiích

3. ročník

Žák:

- samostatně pracuje na zdokonalení své pěvecké a dechové techniky
- na koncertě dokáže provést i více skladeb
- se začíná orientovat v pěvecké literatuře
- si sám dokáže vybrat skladbu přiměřenou svým schopnostem

- společně se spolužáky dokáže samostatně nacvičit jednoduché dvojhlasé i vícehlasé skladby

4. ročník

Žák:

- ovládá správnou techniku a uvědoměle s ní pracuje
- používá vyrovnaný hlas v celém svém hlasovém rozsahu
- zvládá zpěv plynulé kantilény s ohledem na vedení a dodržování frází, dobře se orientuje v hudebním zápise i textu
- kultivovaně interpretuje stylově a žánrově správně vokální skladby různých stylových období, používá dynamickou a agogickou škálu a výraz v souvislosti s charakterem interpretované skladby
- samostatně pracuje při korepetici, je schopen se uplatnit ve vícehlasém komorním seskupení
- má přehled o základní pěvecké literatuře různých slohových období, kriticky hodnotí poslouchanou vokální a vokálně instrumentální hudbu
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí

5.19 Studijní zaměření Hra na elektronické klávesové nástroje

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba modul A - Hra na elektronické klávesové nástroje (EKN) a jejich ovládání.

Elektronické klávesové nástroje se řadí do skupiny klávesových nástrojů. Uplatňují se jako sólový nástroj, pro své zvukové a technické možnosti se využívají k doprovodu jiných nástrojů a zpěvu, nebo jako součást nejrůznějších hudebních souborů. Nejčastěji jsou tyto nástroje spojovány s populární hudbou, ale je možné na nich reprodukovat skladby barokní i klasické hudby. Při výuce EKN si žáci osvojují základy klavírní hry, musí však zvládnout nástroj po stránce technické. Toto propojení jim umožňuje interpretovat skladby nejrůznějších období a stylů, ať díla klasické literatury, tak písně a skladby z oblastí populární hudby.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na keyboard	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné. Výuka probíhá individuálně nebo ve skupině až čtyř žáků.

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na keyboard

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- zná správné posazení nebo postoj u nástroje
- dodržuje správné postavení ruky
- orientuje se na klávesnici
- zná noty v rozsahu potřebném pro jeho hru
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- dbá na správné sezení nebo postoj u nástroje a správné postavení rukou

- se orientuje na klávesnici
- zahraje jednoduchou píseň nebo cvičení
- zvládá podle svých možností základní klavírní úhozy zejména vázání prstů ve skupinách
- umí hrát oběma rukama dohromady
- orientuje se v houslovém klíči v přiměřeném rozsahu
- s pomocí učitele využívá při hře základní technické možnosti nástroje

2. ročník

Žák:

- zdokonalí technickou stránku hry, např. hru dvojhmatů a akordů
- používá podklady a překlady
- hraje vybrané durové stupnice dohromady v protipohybu, ke stupnicím akordy s obraty zvláště nebo dohromady
- při hře využívá celý rozsah klaviatury
- umí reprodukovat jednoduchý rytmický zápis, orientuje se v taktu 2/4, 3/4, 4/4
- při hře využívá základní funkce automatického doprovodu
- dokáže doprovodit píseň pomocí základních harmonických funkcí (T, S, D)

3. ročník

Žák:

- využívá při hře dosud získané základní návyky a dovednosti a základní technické prvky
- hraje vybrané stupnice dohromady v protipohybu, kvintakordy a obraty dohromady
- hraje jednoduché skladby různých stylových období, vybrané skladby interpretuje z paměti
- pracuje se základními funkcemi nástroje, umí je použít k doprovodu písně či jednoduché melodie
- podle udaného taktu dokáže zvolit vhodný typ rytmického doprovodu (valčík, pochod apod.)
- nastuduje barokní nebo klasickou skladbu dle svých individuálních schopností

4. ročník

Žák:

- umí zahrát stupnice dur nebo moll v protipohybu nebo v rovném pohybu
- hraje složitější rytmické útvary
- hraje skladby různých stylových období (přiměřeně obtížnou skladbu období baroka a klasicismu)
- zvládá hru jednodušších písní z oblasti populární hudby
- při hře využívá různé zvukové možnosti nástroje
- zvládá složitější hru v automatickém režimu (intro, fill in, ending)

5. ročník

Žák:

- zvládá hru technicky náročnějších skladeb
- umí zahrát jednoduchou polyfonní skladbu
- dokáže zahrát jednoduché melodické ozdoby
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- má povědomí o základních žánrech populární hudby, s pomocí učitele využívá své znalosti při tvorbě doprovodu k písním
- v doprovodu písní používá kromě T, S, D i vedlejší kvintakordy

6. ročník

Žák:

- zná kytarové a harmonické značky, dokáže podle nich samostatně vytvořit jednoduchý doprovod
- při hře doprovodů v automatickém režimu dokáže hrát i složitější akordy podle značek (např. septakordy)
- dokáže zahrát z listu přiměřeně obtížnou skladbu
- vnímá charakter hrané skladby, při hře dokáže pracovat s dynamikou a výrazem
- má osvojeny návyky potřebné pro veřejné vystoupení

7. ročník

Žák:

- využívá podle svých schopností osvojené technické dovednosti a orientuje se v celém rozsahu klaviatury
- ovládá funkce daného nástroje, využívá jeho zvukové a technologické možnosti, propojuje veškeré získané technické a výrazové dovednosti při interpretaci
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- má probrány všechny durové i mollové stupnice, dokáže je zahrát dohromady přes dvě oktávy, ke stupnicím akordy s obraty dohromady
- zvládá základy polyfonní hry
- dokáže samostatně pracovat s funkcemi automatického doprovodu (výběr vhodných rejstříků a rytmických doprovodů), umí samostatně tvořit doprovody k písňím a vybraným melodiím
- je obeznámen s dalšími možnostmi využití nástroje a podle svých schopností je uplatňuje v hudební produkci

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- ovládá správné sezení, postavení rukou
- se orientuje v notovém zápise včetně basového klíče
- ovládá základní obsluhu nástroje
- je schopen souhry obou rukou dohromady, včetně podkládání palce a překládání prstů
- využívá základní doprovodné možnosti nástroje
- v doprovodu využívá tonální harmonické funkce - fingering
- využívá zvukové možnosti nástroje

1. ročník

Žák:

- má zvládnuté základní technické a výrazové prvky klavírní hry, podle svého zájmu a zaměření je dále rozvíjí
- hraje vybrané stupnice v různých rytmických variantách, vybrané akordy ve čtyřhlasé úpravě, velký rozklad
- hraje náročnější skladby různých stylových období (podle možností EKN)
- ovládá hru základních melodických ozdob
- dokáže samostatně tvořit prstoklad skladeb

2. ročník

Žák:

- využívá technických a výrazových prvků klavírní hry
- hraje durové a mollové stupnice podle možností nástroje
- předvede klasické skladby, např. část sonáty nebo z polyfonie, např. preludium, fugu, invenci dle výběru
- ovládá a používá všechny akordové značky při hře s rytmicko – melodickým doprovodem
- aplikuje samostatně vytvořený prstoklad

3. ročník

Žák:

- při studiu skladeb pracuje samostatně s technickými i výrazovými prvky
- zná technické možnosti svého nástroje, je obeznámen s pokročilejšími funkcemi a dokáže je při hře využít
- je schopen aktivního poslechu skladeb klasické hudební literatury i populární hudby, dokáže přiměřenou formou vyjádřit svůj názor na znějící hudbu
- projevuje samostatnost při výběru skladeb k interpretaci
- dokáže zahrát jednoduchou skladbu z listu
- je schopen souhry s jiným nástrojem, dokáže doprovodit melodický nástroj nebo zpěv, podle možností se aktivně účastní komorní nebo souborové hry

4. ročník

Žák:

- využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti k vyjádření svých tvůrčích představ
- ovládá pokročilé funkce nástroje a využívá jeho zvukové a technologické možnosti
- interpretuje prostřednictvím EKN jemu dostupné skladby různých stylů a žánrů, přičemž svou interpretací respektuje obsah a formu díla
- se zapojuje do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- sleduje nové trendy ve vývoji a využití EKN a zajímá se o ně
- aktivně poslouchá a analyzuje skladby klasické hudební literatury a populární hudby
- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu z listu

5.20 Studijní zaměření Hra na akordeon

Základem studijního zaměření je vzdělávací zaměření Hra na akordeon

Akordeon zaujímá vedle klasických nástrojů významné místo. Je to přenosný, vícehlasý nástroj, který plní v hudebním životě jak funkci samostatného sólového nástroje, tak nástroje doprovodného a souborového. Vzhledem k ostatním nástrojům je nástrojem poměrně mladým. V dnešní době se interpret neobejde bez dokonalého zvládnutí výrazových možností nástroje, technické vyspělosti obou rukou a dokonalé měchové techniky.

Učební plán:

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let - 1 hodina týdně

Základní studium

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní a souborová hra			1*	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Celkem	2	2	2-3	3	3	2	2	2	2	2	2

Poznámka: * nepovinný předmět - žák může navštěvovat vyučovací předmět komorní a souborová hra i dříve, než je to pro něj z hlediska osnov povinné

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hra na akordeon

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

Přípravné studium

Žák:

- používá měch k vytváření tónu
- hraje v 5-ti prstové poloze jednoduchá technická cvičení
- používá lidové písně k hudební představivosti

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- se orientuje v základních funkcích nástroje
- kontroluje správné sezení a držení těla, postavení pravé a levé ruky
- hraje jednoduchá technická cvičení v pravé i v levé ruce
- umí používat měch k vytváření tónu
- na lidových písních využívá hudební představivost, rytmické cítění
- je schopen souhry pravé a levé ruky

- se orientuje v základních hudebních pojmech

2. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti: správné sezení, držení nástroje, postavení obou rukou
- umí používat plynule měch
- ovládá souhru obou rukou
- je schopen podle individuálních schopností zahrát píseň nebo skladbu přiměřené náročnosti z paměti
- používá základní dynamická a tempová označení
- na písničkách nebo skladbách je schopen předvést rozvíjející se hudební představivost

3. ročník

Žák:

- využívá a kontroluje základní návyky a dovednosti: sezení, držení nástroje, postavení pravé a levé ruky, souhra obou rukou
- se orientuje v melodické i doprovodné části nástroje
- hraje dvojhmaty pravou rukou
- zvládá měchovou techniku (vedení měchu podle značek, plynulé měchové obraty)
- ovládá základní typy artikulace (legato, staccato)
- podle svých individuálních schopností zahraje z paměti jednoduchou skladbu nebo píseň

4. ročník

Žák:

- využívá osvojené návyky a dovednosti: sezení, správné ovládnutí pravé a levé ruky, dokonalá souhra
- umí použít dvojhlas, případně trojhlas v pravé ruce
- využívá základní druhy artikulace: legato, staccato
- používá akordický doprovod, je seznámen s melodickým doprovodem
- se zapojuje do souborové hry
- vnímá výraz skladeb a písní

5. ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti
- používá dvojhlas a trojhlas v pravé ruce
- umí použít legato, staccato, správnou artikulaci
- kontroluje souhru pravé a levé ruky
- využívá různé druhy doprovodů
- umí sladit měch se souhrou v obou rukou
- se zapojuje do komorní a souborové hry
- vnímá výraz skladeb a písní a dokáže je předat posluchačům

6. ročník

Žák:

- využívá získané návyky a dovednosti
- umí pracovat s měchem jako nástrojem tónové kultury
- používá dvojhlas a trojhlas v pravé ruce

- umí použít správné legato, staccato, artikulace
- využívá různé druhy doprovodů
- umí sladit souhru v obou rukou s měchovou tónovou kulturou
- se umí začlenit do souborové hry
- používá výraz skladeb a písní jako nástroj vlastní seberealizace

7. ročník

Žák:

- využívá získané návyky a dovednosti
- ovládá prstovou techniku pravé i levé ruky v rámci svých motorických schopností
- se orientuje v celém rozsahu melodické části nástroje, je schopen rozlišit základní dynamiku a tempo
- zvládá základní označení a manuální používání rejstříků pravé i levé ruky, podílí se na výběru skladeb
- podle svých individuálních schopností zahraje z paměti vybrané přednesové skladby, zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- uplatňuje v praxi dosavadní získané dovednosti spojené s vlastním hudebním vnímáním
- hudební seberealizaci používá v koncertní činnosti a v závěrečném absolventském vystoupení
- má vztah k akordeonu a k hudbě vůbec
- se začleňuje do souborové nebo komorní hry

II. STUPEŇ:

Přípravný ročník

Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti – správné sezení, držení nástroje, postavení rukou, používání měchu
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v notovém zápise
- uvědomuje si rytmické cítění
- pěstuje si správné návyky pro samostatnou domácí přípravu
- zdokonaluje hudební paměť
- zajímá se o svůj nástroj i umělecké dění kolem sebe

1. ročník

Žák:

- využívá získané návyky a dovednosti
- umí spojit technickou zručnost, vlastní hudební cítění a zájem o hudbu v jeden celek
- zvládne oslovit posluchače vlastním stylem hudby
- má vztah k akordeonu a k hudbě vůbec

2. ročník

Žák:

- uplatňuje získané návyky a dovednosti v praxi
- propojuje vlastní hudební cítění, zájem o hudbu, technickou zručnost a vlastní styl hudby v jeden celek
- oslovuje posluchače svým osobitým projevem

3. ročník

Žák:

- má vlastní názor na styl skladeb
- zvládá samostatné studium doporučených skladeb
- propojuje zájem o hudbu, hudební cítění, techniku a osobní hudební projev v jeden celek jako nástroj vlastní hudební seberealizace

4. ročník

Žák:

- užívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti, ovládá nástrojovou a měchovou techniku, je schopen tvořit kultivovaný tón
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu, při interpretaci rozvíjí její přednesovou stránku, interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- ovládá práci s tónem, základy frázování a dále si rozvíjí hudební paměť
- z paměti interpretuje vybrané skladby, při hře využívá znalosti o výrazu hrané skladby a je schopen vlastního názorového vyjádření
- se profiluje podle svého zájmu a preferencí; využívá své zkušenosti v neprofesionální umělecké praxi a je schopen se profilovat ve zvoleném žánru

5.21 Vyučovací předmět pro studijní zaměření hudebního oboru Komorní a souborová hra

Předmět Komorní a souborová hra se vyučuje zpravidla od třetího nebo od čtvrtého ročníku prvního stupně základního studia v každém studijním zaměření na ZUŠ. Žáci se zde naučí poslouchat jeden druhého, přizpůsobovat se, vnímat rytmus, průběh hudebního toku a harmonii. Většina žáků má z tohoto způsobu hry radost a bere je jako obohacení možností hudebního vyjádření, které je zároveň výraznou motivací pro další práci.

Formy komorní a souborové hry

Čtyřruční hra na klavír

Hra na dva klavíry

Komorní duo

Komorní trio

Komorní kvarteto

Komorní kvinteto

Komorní soubor dechový

Komorní soubor smyčcový

Komorní soubor smíšený

Komorní zpěv

Kytarový soubor

Houslový soubor

Akordeonový soubor

Hudební skupina

Soubor bicích nástrojů

Učební plány předmětu Komorní a souborová hra I. a II. stupeň základního studia

- viz jednotlivá studijní zaměření hudebního oboru, která zároveň obsahují očekávané výstupy v jednotlivých ročnících daných předmětů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ:

3. ročník (nepovinný předmět)

Díky předpokladům, dispozicím a dostatečné technické vyspělosti mohou žáci na doporučení učitele hlavního oboru navštěvovat předmět Komorní a souborová hra v nižším ročníku. Tito žáci mají tedy možnost dříve získávat potřebné návyky pro další studium tohoto předmětu.

4. ročník

Žáci:

- reagují na dirigentská gesta
- zvládají dle svých možností základní principy souhry s dalším nástrojem
- dokáží vnímat spoluhráče a hudební vývoj skladby, který přinášejí ostatní nástroje
- jsou schopni rychle reagovat na změny
- uplatňují rytmické cítění
- využívají svou hudební představivost v drobných komorních skladbách (dua, tria)

5. ročník

Žáci:

- se orientují v partituře
- vnímají spoluhráče a hudební vývoj skladby, který přináší ostatní nástroje
- dbají na jednotnost smyků, frázování a nasazení (reakce na domluvené gesto)
- dbají na intonaci a zásady přiladování k druhému nástroji
- dokáží jednotně pracovat s dynamikou a agogikou

6. ročník

Žáci:

- přispívají zodpovědně k interpretaci hudebního díla (domácí příprava, pohotovost, dochvilnost)
- korigují ladění svého nástroje (zpěvu) vzhledem k celému souboru
- se podílí na celkové sehranosti souboru
- připraví přiměřeně obtížný part skladby k provedení

7. ročník

Žáci:

- umí přednést komorní skladby vícevětého typu
- využívají plně svých dovedností získaných v individuální výuce
- jsou připraveni konfrontovat vlastní názory na studovanou skladbu s názory jiných
- zapojují se do seskupení více nástrojů, větších souborů či orchestrů
- spoluvytvářejí odpovědnost za studované dílo
- plně využívají možností veřejně vystupovat

II. STUPEŇ

1. ročník

Žáci:

- ztvární komorní skladby o několika částech
- využívají plně svých dovedností získaných v individuální výuce
- jsou připraveni vyjádřit vlastní názory na studované skladby
- přistupují odpovědně k práci na studovaném díle
- plně využívají příležitostí společně veřejně vystupovat

2. ročník

Žáci:

- zapojují se do seskupení více nástrojů, větších souborů či orchestrů
- dohlížejí na přípravu a nácvik partů svého hlasu (prstoklad, smyky, frázování)
- se podílejí na tónové kultuře celku a barevném vyrovnání hraných skladeb
- podporují styl a charakter interpretace

3. ročník

Žáci:

- dbají na čisté ladění celku, rytmickou a tempovou preciznost
- zahrají z listu přiměřeně obtížné party
- spolupracují aktivně a zodpovědně s ostatními
- podporují a korigují celkový výraz a náladu interpretované hudby

4. ročník

Žáci:

- plně uplatňují veškeré získané dovednosti načerpané během studia v ZUŠ
- využívají zkušeností v interpretaci skladeb různých stylů a žánrů komorní či souborové hry
- objektivně posoudí hodnotu poslouchaných skladeb a interpretačních kvalit účinkujících hudebníků
- dle možností co nejvíce veřejně vystupují, účastní se festivalů, soutěží, přehlídek
- veřejným vystoupením ukončí studium na ZUŠ

5.22 Oblast Recepce a reflexe hudby

Vzdělávací oblast *Recepce a reflexe hudby* umožňuje žákovi orientovat se ve světě hudby, využívat a přenášet zkušenosti, dovednosti a vědomosti získané z praktických činností do vnímání hudby, prostřednictvím aktivního poslechu pak poučeněji interpretovat hudební dílo a kriticky je hodnotit. Cílem je vychovat poučeného interpreta a posluchače schopného propojit teorii s praxí a hlouběji tak prožít hudbu. Tato oblast se realizuje především v podobě kolektivní výuky (např. v předmětu *Hudební nauka*)

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Hudební nauka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- zná pojmy: nota, pomlka, notová osnova, klíč, takt
- seznamuje se s významem jednoduchého taktování (2/4,3/4, 4/4)
- zná princip tvorby a pravidla durových stupnic s # i s b
- vyjmenuje hudební abecedu a umí jí zapsat do notové osnovy
- se učí používat základní tóny T a D a vytvářet jednoduchý doprovod k písním
- rozpozná zvuky hudebních nástrojů a dle toho určí typ nástroje
- se seznamuje poslechem s různými hudebními formami a žánry (pochod, ukolébavka, valčík)

2. ročník

Žák:

- ovládá stupnice durové do předznamenání 3# (G,D,A) a 3b (F,B, Es)
- zná princip tvorby tónických kvintakordů a jejich obrátů
- učí se rozeznávat durový a mollový tónorod
- používá k doprovodům základní tóny T – D – S
- orientuje se v základních pojmech hudebního názvosloví
- upevňuje metrické, rytmické a tempové cítění v taktu 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8
- rozlišuje hru sólovou, instrumentální, vokální a orchestrální
- získává informace o slavných českých i světových skladatelích

3. ročník

Žák:

- ovládá stupnice durové do předznamenání 5# (G,D,A,E,H) a 5b (F,B,ES,AS,DES)
- sestaví obraty základních kvintakordů z durových stupnic
- zná základní pravidla mollových stupnic
- chápe a užívá nejdůležitější hudební pojmy, označení a názvosloví
- se orientuje v různých hudebních uskupeních
- rozpoznává různé žánry hudby na základě vlastního zájmu (poslech CD, DVD, koncert)
- je veden ke slušnému verbálnímu projevu v rámci diskuse a k respektování odlišného názoru

4. ročník

Žák:

- ovládá všechny stupnice durové
- určí druhy mollových stupnic (aiolská, harmonická, melodická)
- chápe princip zvláštních stupnic (celotónová, chromatická atd.)
- prokáže znalost intervalů
- transponuje jednoduché melodie do jiné tóniny
- se seznamuje s hudebními formami – písňová forma malá a velká, rondo, téma s variacemi atd.
- rozlišuje podle zvuku jednotlivé hudební nástroje, nástrojové skupiny a základní polohy hlasů
- se orientuje v různých hudebních uskupeních (komorní, orchestrální atd.)

5. ročník

Žák:

- se orientuje v grafickém záznamu hudebního díla a svým způsobem jej realizuje
- rozumí stavbě stupnic a akordů dur i moll, určí intervaly, rozezná tónorod hrané skladby
- rytmicky i intonačně reprodukuje jednoduchý notový zápis, zaznamená jednoduchou hudební myšlenku
- chápe a užívá nejdůležitější pojmy, označení a názvosloví
- vytváří vlastní melodické a rytmické útvary
- transponuje jednoduchou melodii do jiné tóniny
- s pochopením významu harmonických funkcí vytváří jednoduchý doprovod
- se orientuje v různých hudebních seskupeních, chápe princip rozdělení hlasů i hudebních nástrojů do skupin a identifikuje je
- má základní povědomí o výstavbě skladeb, orientuje se v jednoduchých hudebních formách
- aktivně poslouchá hudbu, orientuje se v jejích druzích a ve způsobech její interpretace
- chápe souvislosti vývoje hudby, rozpozná charakteristické znaky hudebního vyjadřování v jednotlivých epochách
- na základě svých zkušeností vyjadřuje své názory na znějící hudbu a umí je zdůvodnit
- propojuje teoretické vědomosti s praktickými dovednostmi, chápe význam tohoto spojení

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Vzdělávací obsah výtvarného oboru je členěn do vzájemně provázaných a podmiňujících se oblastí Výtvarná tvorba a Recepce a reflexe výtvarného umění

Oblast Výtvarná tvorba a Recepce a reflexe výtvarného umění

Oblast výtvarné tvorby obsahuje vyučované předměty: Plošná tvorba, Prostorová tvorba, Objektová a akční tvorba. Ve 3. ročníku I. stupně studia se připojuje předmět Výtvarná kultura, který vychází z oblasti Recepce a reflexe výtvarného umění.

6.1 Přípravné studium

Učební plán – varianta 1: dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Přípravná výtvarná výchova	2	2
Celkem	2	2

Učební plán – varianta 2: jednoleté přípravné studium

Přípravná výtvarná výchova	2
Celkem	2

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Přípravná výtvarná výchova

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

1. ročník

Žák:

- převádí různé smyslové podněty do vizuální sféry
- intuitivně používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva)
- se seznamuje se správným zacházením s výtvarnými materiály, nástroji a vybavením, učí se jejich názvy

2. ročník

Žák:

- se učí pracovat v kolektivu, komunikovat se spolužáky a učitelem
- dbá na správné zacházení s výtvarnými materiály, nástroji a vybavením
- se učí společenským normám chování při návštěvě kulturních akcí
- se seznamuje se základy výtvarných technik

6.2 Oblast Výtvarná tvorba

• **Plošná tvorba**

- zahrnuje kreslířské, malířské a grafické reakce na skutečnost, na život nebo na niterný svět žáků. Je postavena na objektivně volené tematice, která obohacuje dětské myšlení i emotivitu. V souvislosti s tématem žáci poznávají výrazovou svébytnost linií, barev a tvarů ve vlastní volné a užité tvorbě, v pozorování a v přepisování reality nebo v kontaktu s výtvarným uměním. Soustředěný zájem vzbuzuje i experimentace s materiály, nástroji nebo postupy, která rozvíjí tvořivost a fantazii. Způsoby vyjadřování navazují jak na klasické výtvarné postupy, tak na kombinování technik, které mnohdy dospívají až k přesahům mezi plošnou a plastickou tvorbou.

• **Prostorová tvorba**

- učí žáky odlišnému způsobu výtvarného myšlení. Vedle prostorového uplatnění linií, barev a tvarů vystupuje do popředí role světla a stínu, objemů, plastických kontrastů a materiálových kvalit. Volná tvorba nejčastěji spočívá ve výtvarné experimentaci v řešení drobných sochařských skic. Tvorbu doprovází studijní modelování, užitá tvorba je nejčastěji zastoupena keramikou. Je závislá nejen na obsahu námětu a na výtvarné úvaze, ale i na zvoleném postupu – modelování, tvarování, konstruování. Významnou roli hraje i vztah žáka k materiálu a jeho zručnost.

• **Objektová a akční tvorba**

- vyvažuje prožitkovými aktivitami některé postupy plošné a prostorové tvorby. Na nezvyklé zážitky, smyslové podněty, na pocity, vztahy a vznikající postoje navazuje jejich výtvarný přepis a hlouběji je ukotvuje. Objektová tvorba pomáhá žákům přiblížit se realitě – materiálu či nalezenému předmětu, nebo vytvářet nová prostředí. Postupy akční tvorby se vztahují k jedinci a k jeho situaci ve světě, k vnímání sebe sama nebo k prožívání kontaktů s druhými. Akční tvorba má multimediální charakter. Žáci se vyjadřují gestem či pohybem, prožívají hudbu a její rytmus, proměňují svou identitu atd.

Základní studium

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Plošná tvorba											
Prostorová tvorba	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Objektová a akční tvorba											
Výtvarná kultura*											

Předměty výtvarné tvorby se během školního roku navzájem prolínají.
*Ve 3. ročníku I. stupně studia se připojuje předmět Výtvarná kultura, který vychází z oblasti Receptce a reflexe výtvarného umění.

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů vychází ze základního studia a je doplněn o přípravu ke studiu na středních a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením. Studium je určeno žákům od 5. ročníku I. stupně základního studia a žákům všech ročníků II. stupně základního studia. Zařazení do rozšířeného studia podmiňují pracovní výsledky žáků v základním studiu. Minimální hodinová dotace je tedy v rozšířeném studiu posílena o 1 hodinu týdně.

Studium pro dospělé

Vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu výuky (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně.

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Plošná tvorba, Prostorová tvorba, Objektová a akční tvorba

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- intuitivně používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, barva)
- dodržuje vymezená pravidla
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- ztvární s využitím základní barevné škály osobní prožitek nebo jemu blízké téma (technikou malby)

2. ročník

Žák:

- užívá své výtvarné dispozice - vnímání, myšlení a vyjadřování, představivost, estetické cítění a tvořivost
- má osvojeny kulturní normy chování v kolektivu, emoční otevřenost, spolupráci s učitelem i ve skupině
- pod vedením učitele si stanovuje dílčí cíle a snaží se je trpělivě a soustředěně plnit
- užitím základní horizontální linie jasně vymezuje plochu formátu A4 na dva prostorové plány – přední a zadní (popřípadě dolní a horní), které zaplňuje volnými motivy
- rozlišuje základní výrazové prostředky kresby (linii) a malby (plochu)

3. ročník

Žák:

- vnímá učitele jako autoritu (vzor), je na něm do jisté míry závislý, narůstá spolupráce s učitelem i se skupinou spolužáků, narůstá důvěra k učiteli a žák se emočně otvírá
- ztvárňuje své dojmy ze setkání s výtvarným uměním
- namíchá různě syté odstíny teplých i studených barev a využívá jejich vlastností k vyjádření barevné rozmanitosti malovaného námětu

4. ročník

Žák:

- ovládá základní paletu vyjadřovacích prostředků v kresbě, malbě a prostorové tvorbě, umí bezpečně používat nástroje, materiály a vybavení, dodržuje určená pravidla
- objevuje souvislosti mezi sebou, okolním světem a světem umění
- z primárních barev míchá barvy sekundární, které správně používá k zdůraznění plasticity a barevné vyváženosti malířské kompozice

- na základě vědomostí o geometrických tvarech a o tvarech asymetrických (např. přírodních) zobrazuje (libovolnou technikou) zvolené náměty realističtěji

5. ročník

Žák:

- respektuje pravidla chování v kolektivu, klesá závislost na autoritě učitele, učitele vnímá jako partnera, je schopen vyjádřit svůj názor i respektovat názory ostatních členů skupiny
- využívá samostatně vytvořených lomených barev sekundárních i terciárních k vyjádření vlastního barevného vidění
- si dokáže práci rozplánovat, dodržuje správně výtvarné a technologické postupy

6. ročník

Žák:

- ovládá širší paletu vyjadřovacích prostředků v kresbě, malbě, grafice, prostorové tvorbě, je seznámen se základy fotografie, objektovou a akční tvorbou a novými médii (digitální foto a video), bezpečně používá nástroje, materiály a vybavení a dodržuje určená pravidla
- vyhledá náměty a inspiraci v uměleckých dílech, architektuře, skrze vlastní výtvarné aktivity navazuje vztah k umění, hledá vztah mezi uměleckým dílem a výtvarným projevem
- využívá znalosti tvarového kontrastu a lety získané tvarové zásoby k sestavení volné kompozice (plošné i prostorové), která v rámci kresby a malby bezezbytku zaplňuje celou plochu formátu A3

7. ročník

Žák:

- přistupuje k tvorbě poznáváním a sebepoznáváním, podle svých individuálních schopností si stanovuje dílčí cíle, které dokáže realizovat
- poznává a vědomě používá obrazotvorné prvky plošného i prostorového vyjádření (bod, linie, tvar, objem, plocha, prostor, světlo, barva, textura atd.), jejich vlastnosti a vztahy (shoda, podobnost, kontrast, opakování, rytmus, dynamika, struktura, pohyb, proměna v čase atd.) a jejich účinky dokáže porovnat a zhodnotit
- dovede používat různé techniky vizuálně obrazného sdělení, prostorových činností včetně objektové a akční tvorby s využitím klasických i moderních technologií
- vnímá smyslové podněty a vědomě je převádí do vizuální formy prostřednictvím výtvarného jazyka, inspiruje se fantazií nebo realitou, komponuje tvarové, barevné a prostorové vztahy, proměňuje běžné v nezvyklé

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- ovládá výtvarné techniky z prvního stupně a zdokonaluje se
- prezentuje vlastní práci, argumentuje
- originálně řeší výtvarné problémy
- pracuje samostatně, vybírá si námět, který mu je blízký

2. ročník

Žák:

- experimentuje
- originálně řeší výtvarné problémy
- z různých úhlů zkoumá podoby světa
- pomocí kresby tužkou, rudkou, uhlem, tuší studuje svět kolem sebe, různé modely, zátiší, portrét či krajinu
- k řešení výtvarných problémů využívá multimédia

3. ročník

Žák:

- uplatňuje své výtvarné zkušenosti
- je schopen si klást své vlastní požadavky, které výtvarně zpracovává
- prohlubuje si znalosti z oblasti výtvarné řeči
- pokračuje v zdokonalování studijní kresby či malby
- dokumentuje vlastní práce a uvědomuje si svůj vlastní vývoj a pokroky
- dokáže prezentovat vlastní práci, volí vhodnou formu, adjustaci, výstavní koncepci atd.

4. ročník

Žák:

- samostatně řeší výtvarné problémy, experimentuje, argumentuje, diskutuje, respektuje různá hlediska, umí se poučit, obhájí nebo změní vlastní postup, podílí se na utváření pravidel týmové spolupráce
- pracuje s vizuálními znaky a symboly, využívá analýzu, syntézu, parafrázi, posuny významu, abstrahování; rozlišuje a propojuje obsah a formu, vědomě uplatňuje výrazové a kompoziční vztahy a osobitě je aplikuje
- z různých úhlů zkoumá podoby světa a mezilidské vztahy, je schopen konceptuálního myšlení z hlediska času, lokality, kulturních či ekologických souvislostí; dává hlubší myšlenkový význam akcím, objektům a instalacím; na úrovni samostatně pojaté tvorby se stává nezávislou, samostatnou osobností
- zná obrazotvorné prvky plošného i prostorového vyjádření, jejich výtvarné a výrazové vlastnosti a vztahy; správně používá odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti

6.3 Oblast Recepce a reflexe výtvarného umění

• *Výtvarná kultura*

- prostupuje celou výukou – nabízí prožitky, porovnává vztahy mezi životem, člověkem a uměním, sleduje pohyb uvnitř žánrů a napříč historií. Na všech stupních studia jde o hledání inspirací, asociací a souvislostí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

3. ročník

Žák:

- se seznamuje s kulturním prostředím ve svém okolí
- navštěvuje kulturní akce
- účastní se výtvarných soutěží a výstav

4. ročník

Žák:

- navštěvuje kulturní akce, popř. jejich doprovodné programy
- účastní se výtvarných soutěží a výstav
- se seznamuje s vybranými tématy dějin umění

5. ročník

Žák:

- navštěvuje kulturní akce, popř. jejich doprovodné programy
- účastní se výtvarných soutěží a výstav
- si rozšiřuje své znalosti o další informace z dějin umění

6. ročník

Žák:

- navštěvuje kulturní akce, popř. jejich doprovodné programy
- účastní se výtvarných soutěží a výstav
- se aktivně seznamuje s dějinami umění i se současnou kulturní scénou

7. ročník

Žák:

- se aktivně seznamuje s historií a současností výtvarného umění, orientuje se v uměleckých slozích a směrech, používá základní výtvarné pojmy, na základě individuálních zkušeností a diskuzí si utváří vlastní výtvarný názor
- respektuje odlišné výtvarné názory a individuálně si vybírá podněty z různých oblastí světové kultury

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- navštěvuje kulturní akce
- si rozšiřuje znalosti z oblasti dějin umění a současné výtvarné scény
- porovnává výtvarná díla, inspiruje se k další výtvarné tvorbě

2. ročník

Žák:

- navštěvuje kulturní akce
- je seznamován s hlavními prvky uměleckých slohů
- porovnává umělecké slohy, nachází hlavní rozdílné prvky

3. ročník

Žák:

- navštěvuje kulturní akce
- popíše hlavní prvky jednotlivých uměleckých slohů
- se zajímá o současné výtvarné umění

4. ročník

Žák:

- se orientuje v hlavních rysech historického vývoje uměleckých slohů a směrů, zajímá se o vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění, vnímá je v širších souvislostech, samostatně vyhledává náměty a inspiraci z různých oblastí světové kultury a vědy, individuálně si z nich vybírá podněty pro svou tvorbu
- formuluje a obhájí své názory, diskutuje, respektuje různá hlediska, umí se poučit; prezentuje práci vlastní i druhých, volí vhodné formy adjustace a výstavní koncepce

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Vzdělávací obsah tanečního oboru vychází ze dvou vzdělávacích oblastí Taneční tvorba a interpretace a Recepce a reflexe tanečního umění.

Taneční obor na naší škole poskytuje výuku taneční výchovy již v přípravných ročnících, tzn. dětem 5. - 7. letým. V 1. a 2. ročníku I. stupně se vyučují předměty Taneční příprava a Taneční praxe. Od 3. ročníku se začíná vyučovat předmět Klasický tanec, Současný tanec a předmět Taneční praxe. I. stupeň základního studia žáci ukončí v 7. ročníku a po té mohou žáci pokračovat ve studiu II. stupně a v dospělosti mohou svůj tvůrčí potenciál uplatnit ve studiu pro dospělé. Po celou dobu studia v našem tanečním oboru je dáván velký důraz, kromě zdokonalování pohybových dovedností, na rozvíjení osobnosti, tvůrčích schopností, hledání vlastního způsobu neverbálního vyjadřování.

7.1 Přípravné studium

Učební plán – varianta 1: dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Přípravná taneční výchova	2	2
Celkem	2	2

Učební plán – varianta 2: jednoleté přípravné studium

Přípravná taneční výchova	2
Celkem	2

Učební osnovy vyučovacího předmětu:

Přípravná taneční výchova

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

1. ročník

Žák:

- pohybem reaguje na rytmické, dynamické i melodické impulzy
- opakuje po učiteli protahovací a průpravné cviky i akrobatické prvky
- dbá na správné držení těla
- pohybuje se po prostoru mezi překážkami i po diagonále
- interpretuje taneční hry, dětské lidové hry
- při práci využívá různá náčiní (míč, obruč, švihadlo atd.)

2. ročník

Žák:

- zná správné držení těla
- se seznamuje se základními průpravnými cviky na protažení celého těla
- improvizuje na danou hudbu
- pohybuje se na různá říkadla, vytleskává, vydupává
- tanečně zpracovává náměty z přírody a pohádek

7.2 Taneční tvorba a interpretace a Recepce a reflexe tanečního umění

Prostřednictvím vzdělávací oblasti Taneční tvorba a interpretace se žáci seznamují se základy tanečních technik. V této oblasti se rozvíjí technika pohybu jako systém specifických prostředků komunikace. Žáci se seznamují se způsoby rozvoje a kultivace koordinačních, silových a vytrvalostních schopností, včetně kompenzace sekundárních dopadů fyzické zátěže na organismus.

Ve vzdělávací oblasti Recepce a reflexe tanečního umění si žák rozvíjí schopnost porozumět komunikačnímu obsahu uměleckého díla a umělecké dílo hodnotit, chápat taneční umění v souvislostech, hodnotit prováděný pohyb i umělecký projev.

Učební plán:

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Taneční průprava	1	1									
Taneční praxe	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Klasický tanec			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Současný tanec			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkem	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	3

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Taneční průprava

Vzdělávací obsah vyučovacního předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- dbá na správné držení těla v základních polohách na místě
- pojmenuje jednotlivé části těla – pánev, trup, páteř, hlava, dolní končetiny a horní končetiny
- zvládá základní taneční kroky – poskok, cval, koníčkový přeskok, přísuný krok
- dovede se pohybovat v prostoru po křivkách, v kruhu, po diagonále - jednotlivě i v zástupu
- reaguje na základní změny tempa v hudbě – pomalu, rychle, dynamické změny – silně, slabě
- vytleská dvou -, tří - a čtyřslabičná slova a říkadla
- dle svých schopností dokáže zvládat princip rotace jako základ pro další výuku klasického tance
- při improvizaci dokáže jednoduchým spontánním způsobem pohybově ztvárnit náměty čerpané z přírody, každodenního života, pohádkového světa

2. ročník

Žák:

- dle svých schopností zvládá optimální držení těla v základních polohách ve statické a kinetické podobě
- zvládá vedený a kyvadlový švihový pohyb paží
- umí poskok, cval, koníčkový přeskok, přísuný krok, přeměnný krok, obraty a otáčky v různých krátkých kombinacích těchto kroků

- umí určit dvoučtvrťový, tříčtvrťový a čtyřčtvrťový takt a pohybem reaguje na první a poslední dobu taktu a zvládá pohyb na synkopický rytmus
- se po prostoru pohybuje po přímých drahách i oblých drahách jednotlivě a v zástupu, umí citlivě reagovat na změny v hudbě: zesilování - zeslabování, zpomalování – zrychlování
- se při improvizaci vyjadřuje spontánně, náměty čerpá z přírody a každodenního života

Taneční praxe

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- se dokáže prezentovat společným vystoupením před publikem při závěrečné ukázkové hodině
- dokáže ohodnotit provedení (správné držení těla) a celkový taneční projev svých spolužáků při drobných úkolech a snaží se vyvozovat závěr pro sebe samotného

2. ročník

Žák:

- dovede tanečně ztvárnit krátké hudební skladby, na jejichž tvorbě se i podílí a dokáže je prezentovat při veřejném vystoupení, ukázkové hodině (nejlépe na závěr školního roku)
- při práci s náčiním uplatňuje vědomosti a dovednosti nabyté v taneční přípravě
- dokáže vlastními slovy ohodnotit viděný taneční projev svých spolužáků v hodinách taneční přípravy

3. ročník

Žák:

- se pohybuje s náčiním
- tanečně vyjádří drobné hudební skladby pro děti
- se aktivně podílí na tvorbě a interpretaci krátkých etud a dokáže hodnotit u svých spolužáků technické provedení zejména z hlediska správného držení těla, pohybovou fantazii a výrazovou opravdovost
- předvede pohybovou etudu se zapojením prvku klasického tance
- se podílí na tvorbě a interpretuje společnou choreografii před diváky v rámci žákovského koncertu, taneční přehlídky či ukázkové hodiny

4. ročník

Žák:

- při improvizaci vyjádří náladu drobných hudebních skladeb i svých námětů, vlastním, pravdivým, spontánním způsobem a uplatní získané dovednosti a vědomosti nabyté ve výuce klasického a současného tance
- se v rámci drobných etud při hodinách vyjádří pohybem samostatně, ve dvojici nebo v malé skupině a ostatní žáci jsou diváci, kteří pak hodnotí jejich výrazovou opravdovost a taneční provedení úkolu

5. ročník

Žák:

- se podílí na tvorbě choreografie a hledá s pedagogem a spolužáky pohybové a výrazové prostředky, aby byly v souladu s tématem, které mu je blízké a chápe ho, a zrovna tak s hudební předlohou a je schopen podle svých možností pravdivého a přirozeného vyjádření při interpretaci
- ohodnotí provedení vazby spolužáků z hlediska správného držení těla, souladu dynamiky pohybu, hudby a rytmu
- se prezentuje veřejně při společné choreografii na koncertě tanečního oboru či přehlídce dětských skupin scénického tance
- se orientuje v základních tanečních stylech (lidový tanec, klasický tanec, současný tanec, historický tanec) z DVD záznamu dětského nebo profesionálního souboru anebo se sám účastní jako divák různých tanečních představení
- zhodnotí viděné dílo (sdělnost, zda pochopil o čem bylo, které pohybové prvky se mu líbily, zda byly účelně zvoleny) a diskutuje o něm
- sleduje záznamy z vlastních vystoupení a svými slovy svůj výkon ohodnotí (zejména z hlediska správného držení těla, výrazové pravdivosti a celkového tanečního dojmu)

6. ročník

Žák:

- se velkou měrou podílí na tvorbě choreografie – vyjadřuje se k volbě hudby, přemýšlí nad obsahem choreografie a řeší v ní vztahy v rámci skupiny, pohybové a výrazové prostředky, diskutuje o kostýmech a osvětlení, spolupracuje s pedagogem
- vytvoří vlastní etudu se zadanými prvky, ve vlastním tempu a zvoleném rytmu
- se účastní veřejných tanečních vystoupení

7. ročník

Žák:

- při improvizaci řeší v etudách přiměřené prostorové, rytmické a výrazové úkoly (jednotlivě i ve skupinách) a podle potřeby využívá rytmické nástroje a náčiní
- dokáže předvést výstup na dané téma, přičemž se nebojí vložit něco ze sebe a využívá získaných dovedností
- v taneční praxi využívá tvorbu hudebních skladatelů klasického baletu (P. I. Čajkovskij, L. Delibes) a užívá základní odborné názvosloví
- diskutuje a spolupodílí se na celkové tvorbě choreografie - používá prvky záměrně, drží se výrazové linie, jeho výraz je pravdivý, chápe téma choreografie, hodnotí dílčí výsledky své i ostatních, umí vyhodnotit, kde udělal chybu a dokáže se z ní poučit
- navštěvuje taneční představení a umí ho vlastními slovy ohodnotit – přemýšlí o choreografickém díle, vyjadřuje své pocity, dokáže říci, o čem bylo a rozpozná různé taneční styly

II. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- samostatně vytvoří pohybovou frázi na dané téma a pod vedením učitele i krátkou kompozici

- se podílí na tvorbě choreografie, aktivně se zapojuje při hledání pohybového a prostorového řešení díla
- se zúčastňuje školních veřejných vystoupení, tanečních přehlídek a účinkuje v rámci amatérských představení
- se zapojuje do diskuze při hodnocení drobných úkolů při tvorbě spolužáků, vlastní nebo viděného díla v rámci tanečního představení
- přijímá pozitivně připomínky svých spolužáků a učitele při řešení dílčích úkolů a vnímá je jako pomocnou ruku v posunu při tvůrčí práci

2. ročník

Žák:

- vytvoří pod vedením učitele jednoduchou kompozici, o vytvořené práci diskutuje a též diskutuje o pracích svých spolužáků
- se aktivně zapojuje při tvorbě choreografie s používáním techniky klasického i současného tance na hudbu současných skladatelů, jazzové a minimalistické hudbě
- prezentuje společně vytvořenou choreografii při veřejných vystoupeních

3. ročník

Žák:

- samostatně nebo ve skupině pohybově ztvárňuje vlastní nebo učitelem navržené téma, předvede jej před spolužáky či rodiči a diskutuje o zvolených pohybových prostředcích z hlediska naplnění obsahu a formy díla

4. ročník

Žák:

- vytvoří samostatně nebo ve skupině kompozici dle vlastního nebo učitelem navrženého tématu, s vlastním pohybovým, prostorovým, světelným, hudebním a kostýmním řešením a prezentuje jí na veřejnosti jako autorskou tvorbu
- příležitostně navštěvuje taneční semináře, při kterých si prohlubuje nebo získává nové poznatky z oblasti taneční techniky, improvizace či kompozice
- vnímá neoddělitelnost vztahů mezi intelektuální, emocionální a fyzickou stránkou člověka
- užívá odborné názvosloví a pojmosloví z oblasti techniky pohybu a taneční tvorby
- vnímá a hodnotí choreografické dílo, diskutuje o něm a své názory, myšlenky a postoje vyjadřuje na základě promyšlených argumentů
- hodnotí vlastní přístup k tvorbě a realizaci společného choreografického díla

Klasický tanec

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ

3. ročník

Žák:

- zvládá princip vedení dolní končetiny způsobem batt. tendus u tyče a na volnosti, demi-pliés, relevés
- předvede princip skoku v I. pozici paralelní a mírně vytočené
- při práci používá správné dýchání

4. ročník

Žák:

- využívá správné držení těla u tyče a na volnosti
- zvládá koordinaci horních a dolních končetin, 1. a 3. ports de bras
- umí sautés v I. a II. pozici, echappés z I. do II. pozice, pas de chats, pas temps levés sautés, půlobraty u tyče
- předvede švihový pohyb dolních končetin způsobem grandes batt. tendus všemi směry

5. ročník

Žák:

- se zdokonalí v prohlubování techniky klasického tance
- provádí princip epaulmant způsobem croisée, effaccée a vazebné kroky – glissades, pas de basques
- zvládá V. pozici čelem i bokem k tyči
- předvede obtížnější skoky pas assamblés, pas jetés a pas emboités jednotlivě i ve vazbách

6. ročník

Žák:

- provádí běh a chůzi na principu klasického tance, valčíkový a polkový krok
- zapojuje do výuky nácvik piruettes ze IV. pozice a z V. pozice u tyče
- na volnosti užívá temps liés vpřed i vzad i se zapojením piruettes
- využívá techniky klasického tance na špičkách u tyče i na volnosti, nácvik v I., II. a V. pozici, přičemž dbá na správné držení těla, pas de bourreés u tyče a na volnosti

7. ročník

Žák:

- pracuje na tréninku klasického tance u tyče i na volnosti a připraví se na závěrečné absolventské vystoupení
- uplatňuje správné návyky získané v dosavadní výuce klasického tance
- zapojuje další složitější skokové vazby, sissones fermés do 1. arabesque
- předvede 4. port de bras, důležitý pro nácvik 4. arabesque

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- uplatňuje dosud nabyté dovednosti v klasickém tanci u tyče i na volnosti
- zvládne základy klasického tance
- umí skoky střední obtížnosti pas sissones fermés a ouvertes všemi směry, pas balonnés a pas balottés
- umí ze základů tance na špičkách pas taquetés, pas de bourreés suivi, pas couré s různými pozicemi paží

2. ročník

Žák:

- dbá na správné provedení prvků klasického tance včetně piruet a skoků

- se pohybuje na špičkách na volnosti po přímce a po diagonále, pas glissades vpřed a v obrazech, pas assablés stranou, tamps-liés vpřed i vzad

3. ročník

Žák:

- se zdokonaluje v technice klasického tance
- na špičkách provádí piruety z V. pozice s půlobraty a s celými obraty
- vytváří podle studijního baletního materiálu choreografie podle M. Petipy a M. Taglioni

4. ročník

Žák:

- zvládá i náročnější trénink u tyče i na volnosti, skokové variace
- ovládá základy techniky špičkového tance
- dbá na dostatečnou regeneraci organismu po tréninku
- realizuje choreografii baletní variace i podle videa

Současný tanec

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ

3. ročník

Žák:

- zvládá opakovat po učiteli jednoduché čtyřtaktové vazby se změnou polohy těžiště v nízké a střední rovině, obsahující vedený i švihový pohyb
- užívá tyto tanečními kroky: dvojpolka, polkový krok hladký, valčíkový krok, trojdub, po prostoru se pohybuje různými druhy chůze a běhu, poskočným krokem (vpřed, vzad, s přednožováním), cvałem (vpřed, stranou), v kombinaci s obraty, otáčkami, přeskoky a výskoky ve dvojicích, trojicích a skupině, dále pak v řadě zástupu i jednotlivě a vytvářejí oblé, přímé i lomené půdorysné dráhy
- umí po učiteli opakovat pomocí hry na tělo a Orffových nástrojů dvoudobé, třídobé a čtyřdobé takty s uplatněním synkopy, tečkovaného rytmu a trioly
- vyjádří pohybem náladu drobných hudebních skladeb a ztvární vlastní náměty čerpané z přírody, zvířátek, pracovních činností a pohádkových postav

4. ročník

Žák:

- na volnosti zopakuje po učiteli krátké, jednoduché vazby vedených i švihových pohybů trupu, horních a dolních končetin se změnou polohy těžiště na místě v různých pozicích dolních končetin a vlnivý pohyb páteře
- se dokáže pohybovat po prostoru chůzí (se sníženým i zvýšeným těžištěm), během (s dostředivým i odstředivým náklonem trupu), poskočným a cvalovým krokem v kombinaci s otáčkami, obraty a skoky
- reaguje na jemnější dynamické odstíny v hudbě pp, p, mf, f, ff, umí vyjádřit pohybem crescendo-decrescendo
- umí reagovat pohybem a hrou na rytmické nástroje na různá tempa a na jejich náhlé a postupné změny
- zvládá rytmická cvičení ve dvou-, tří- a čtyřdobém taktu s uplatněním tečkovaného rytmu

5. ročník

Žák:

- využívá základní znalosti o anatomii pohybu, aplikuje je na sobě samém (dospěl tím k hlubšímu sebepoznání a uvědomění si vlastních pohybových možností)
- zvládne kontrakci a release v lehu i v sedu v intencích pohybového principu M. Graham
- dokáže provést daný pohybový motiv v různých dynamických odstínech a v různých tempch
- zvládá skupinovou polyrytmii a zachování vnitřního rytmu
- reaguje pohybem na zvuky z okolí, na zvuky vytvářené spolužáky, na vlastní zvuky
- sám vytvoří krátké, několika-taktové pohybové vazby na základě zadaných pohybových prvků a rytmu

6. ročník

Žák:

- interpretuje nejrůznější vazby se střídáním poloh pohybového centra, obsahující švihy, vlny, impulsy, skoky a otáčky ve svislé ose na místě i z místa
- zvládne princip zavěšení v sedu i ve stoje podle techniky J. Limóna
- řeší samostatně při hodinách improvizace v etudách na hudbu i bez hudebního doprovodu, drobné prostorové a rytmické úkoly a podle potřeby využívá rytmické nástroje a náčiní

7. ročník

Žák:

- zapojuje nácvik spirály na zemi v sedu ve IV. pozici a dokáže zapojit spirálu do vazeb na zemi
- interpretuje probrané pohybové prvky a jejich nejrůznější vazby ve všech přízemních polohách, u tyče, na volnosti i v pohybu z místa s důrazem na uvědomělý centrální pohyb
- ví, odkud pohyb vyšel a zda je prováděn švihem, tahem, pádem, tlakem, nárazem
- si je vědom svých pohybových možností a ví, jak je rozvíjet a odstraňovat své nedostatky
- dokáže pohybem reagovat na změny tempa
- se orientuje v základním italském hudebním názvosloví, které upotřebí v souvislosti s tancem a vyjadřuje se základní taneční terminologií
- pohybem reaguje na střídání pravidelných a nepravidelných rytmů,
- se vyjadřuje vlastním pohybem nebo ve skupinách, udrží vnitřní rytmus, zvládá vyjádření celé dynamické škály odstupňovaným napětím celého těla

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- ovládá základy taneční techniky José Limóna a Duncan metody
- při hodinách improvizace užívá pohybové principy tanečních technik a studuje pohyb ve vztahu k vnějšímu prostoru a času
- pracuje s partnerem ve vzájemném naladění, citlivém vnímání, střídavě v roli vedené a vedoucí, předávání váhy a vyvěšování

2. ročník

Žák:

- obohacuje své dovednosti a znalosti v technice José Limóna, Duncan metody a užívá jejich názvosloví dle dosaženého stupně znalostí
- používá základy techniky klasického tance pro účely současného tance
- se vyjadřuje odbornou terminologií dle dosaženého stupně dovedností
- se orientuje ve stavbě lidského těla a poznatky uplatňuje v jednoduchých přízemních vazbách postupného a spirálovitého pohybu
- při hodinách taneční improvizace pracuje s dynamickými stupni pohybu a uvědomuje si jejich vliv na kvalitu pohybu
- chápe pojem „inspirační zdroj“ a pracuje s hudební předlohou jako se zdrojem inspirace pro hledání, rozšiřování a obohacování vlastního pohybového slovníku

3. ročník

Žák:

- užívá dovednosti a znalosti v technice José Limóna a Duncan metody s důrazem na čisté provedení pohybu dle svých schopností a dispozic
- podle svých možností interpretuje pohybové vazby, při kterých se kombinují prvky osvojených tanečních technik
- využívá své dovednosti techniky klasického tance s důrazem na čistotu a dynamiku pohybu
- zná anatomické zákonitosti hybnosti těla
- citlivě vnímá skupinu, které je součástí a pracuje na vzájemných vztazích ve skupině, jak na kvalitativní úrovni (partnerství, dominance, sub-dominance atd.), tak na úrovni kvantity (dua, tria, skupina, skupina a jednotlivec atd.), kontaktní improvizace
- využívá poznatky týkající se obsahu a formy pohybového sdělení

4. ročník

Žák:

- zopakuje po učiteli náročnější pohybové vazby se střídáním úrovní těžiště v prostoru a s rozdílnou dynamikou
- umí sám vytvořit pohybovou vazbu, která je výsledkem jeho dovedností a znalostí osvojených tanečních technik a metod
- při improvizaci využívá své znalosti principů pohybu, které získal při studiu tanečních technik a dbá na čistotu pohybového provedení
- chápe improvizaci jako neoddelitelnou a základní část tvůrčího procesu na cestě k vytvoření choreografického díla
- hledá vlastní inspirační zdroje, které se stávají látkou pro hledání a rozšiřování vlastního pohybového slovníku a dávají příležitost k využívání fantazie a představivosti

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ - DRAMATICKÉHO OBORU

Vzdělávací obsah literárně-dramatického oboru je členěn do dvou vzájemně provázaných oblastí – Interpretace a tvorba a Recepce a reflexe, a je tvořen očekávanými výstupy s důrazem na jejich praktické využití. Výuka postupuje od jednoduchých improvizací až k inscenačnímu procesu, od tvorby drobných literárních útvarů až po vytváření scénářů apod.

Syntetizující literárně-dramatický obor rozvíjí celkovou osobnost pomocí tvořivých aktivit a prostřednictvím dramatických činností (pohybových a mluvních hereckých, slovesných, dramaturgických, hudebních, výtvarných a prací s loutkářskými prostředky) a činností slovesných (tvořivé autorské psaní). Rozvíjí umělecké vlohy žáka směrem k divadelnímu a slovesnému projevu. Vzděláním v literárně-dramatickém oboru žáci získávají prospěšné předpoklady pro úspěšné uplatnění v běžném životě a v budoucích reprezentativních profesích. Žáci mohou ukončit I. a II. stupeň studia literárně-dramatického oboru absolventským veřejným vystoupením.

8.1 Přípravné studium

Učební plán – varianta 1: dvouleté přípravné studium

	1. ročník	2. ročník
Přípravná dramatická výchova	2	2
Celkem	2	2

Učební plán – varianta 2: jednoleté přípravné studium

Přípravná dramatická výchova	2
Celkem	2

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Přípravná dramatická výchova

Vzdělávací obsah vyučovacního předmětu – ročníkové výstupy

1. ročník

Žák:

- rozpozná prostor jeviště a hlediště
- dokáže po učiteli nebo starších žácích vytleskat jednoduchý rytmus
- zvládá jednoduché jazykolamy, dokáže ovládat jejich tempo a hlasitost užitého hlasového projevu
- spolupracuje s druhými při jednoduchých hrách

2. ročník

Žák:

- zarecituje jednoduchou báseň, text nebo říkadlo
- ovládá hlasový projev, tempo řeči, spolupracuje s druhými

8.2 Interpretace a tvorba a Recepce a reflexe dramatického umění

Učební plán

	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Dramatická průprava	2	2									
Dramatika a slovesnost			2	2	2	2	2	2	2	2	2
Práce v souboru			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Celkem	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

Dramatická průprava

Vzdělávací obsah vyučovacního předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ:

1. ročník

Žák:

- dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých
- vytvoří jednoduchý rytmus, udrží ho, rozvíjí jeho dynamiku (zvukem, pohybem i hlasem)
- respektuje ostatní členy kolektivu při volném pohybu v prostoru
- při jednoduchých společenských hrách dodržuje pravidla

2. ročník

Žák:

- vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná
- vyjádří své emoce prostřednictvím výtvarných a pohybových činností
- fixuje správné držení těla (v dechových, hlasových a artikulačních cvičeních fixuje správný sebecit)
- zvládá základní společenské návyky ve styku s dětmi i dospělými
- uplatní své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhé

Dramatika a slovesnost

Vzdělávací obsah vyučovacního předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ

3. ročník

Žák:

- si uvědomuje v jednoduché dramatické hře své partnery v prostoru a reaguje na ně
- sám nebo v kolektivu ztvární jednoduchou etudu
- aplikuje zástupnou rekvizitu

- objasní své vlastní stanovisko k textu
- má obecné povědomí o historii dramatického umění

4. ročník

Žák:

- zachová formu i při výměně rolí v jednoduché etudě nebo dramatizaci
- koordinuje pohyby vůči partnerům ve hře nebo vůči hudebnímu motivu
- vytvoří jednoduchou improvizaci s loutkou a uplatní základní principy jejího ožívování
- obhájí svůj interpretační postoj; při herecké interpretaci textu (či v přednesu) vyjadřuje jednoduchý podtext
- se orientuje v základní divadelní terminologii

5. ročník

Žák:

- písemně zpracuje vlastní zážitek a dokáže ho použít jako materiál herecké práce
- rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav
- předvede jednoduchou slovní improvizaci
- kultivovaně formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu
- rozpoznává základní stavební prvky dramatu (situace, postava, konflikt, téma, vrchol, gradace), základní dramatické žánry (komedie, tragédie, drama), základní divadelní druhy (činohra, loutkové divadlo, opera, opereta, muzikál, balet, pantomima)

6. ročník

Žák:

- používá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- umí s učitelem spolupracovat na výběru vhodné předlohy pro individuální tvorbu
- je schopen dramatizovat krátký prozaický text či báseň
- zvládá práci na dramatickém výstupu (monologu, dialogu)
- při individuálním projevu (např. v přednesu) uplatňuje zvládnuté mluvní dovednosti
- se rozhoduje zodpovědně a umí zhodnotit výsledky svých činů
- popíše typy divadel

7. ročník

Vzdělávací obsah oblasti Interpretace a tvorba

Žák:

- využívá vhodné pohybové, hudební a taneční prvky, umí zacházet s rekvizitou či loutkou apod. při interpretaci vybrané předlohy, vlastní tvorbě či improvizaci
- sám či s pomocí učitele vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (např. poezie, próza, dramatický text, námět, téma), tvořivě a kultivovaně ji s osobním zaujetím interpretuje
- vystaví a realizuje vlastní námět s využitím různorodých vyjadřovacích prostředků (slovo, pohyb, gesta, mimika, rekvizita, loutka aj.)
- zpracuje písemně drobný jevištní tvar (etuda, improvizace) a s využitím dramatických a loutkářských prostředků jej realizuje individuálně nebo ve skupině

- komunikuje prostřednictvím dramatického jednání (verbálního i neverbálního) či loutkářskými prostředky s využitím jejich materiálních, technických a výtvarných možností
- porozumí dramaturgickému i režijnímu plánu dramatického tvaru, podílí se na jeho naplnění, dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách
- se orientuje v základních pojmech tvůrčího psaní
- rozpozná, kdy hraní vychází z přirozeného a v rámci daného žánru pravdivého jednání a z komunikace a spolupráce s partnerem
- tvoří ve spolupráci s ostatními krátké literární nebo dramatické tvary
- využívá divadelní výrazové prostředky a prvky divadelního jazyka při společné realizaci dramatického tvaru, přijme svou roli při jeho realizaci

Vzdělávací obsah oblasti Recepce a reflexe dramatického umění

Žák:

- prostřednictvím individuální i skupinové tvorby se seznamuje s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla dává do souvislostí
- zhodnotí na základě získaných vědomostí i dovedností dramatické a literární dílo

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- individuálně zpracuje vhodnou předlohu (báseň, krátkou prózu) jako svůj monodramatický výstup; řeší scénografii i hudební podkres výstupu

2. ročník

Žák:

- individuálně zpracuje vhodnou předlohu (dramatický text); řeší dramaturgickou linii textu (upravuje, škrťá)

3. ročník

Žák:

- ve vlastní režii individuálně zpracuje svůj vlastní autorský text (a to buď jako krátké monodrama nebo jako menší inscenaci s přispěním spolužáků)

4. ročník

Vzdělávací obsah oblasti Interpretace a tvorba

Žák:

- samostatně vybere vhodnou předlohu pro individuální tvorbu (poezie, próza, dramatický text, námět, téma) a osobitým způsobem ji realizuje (např. přednes, herecký výstup, pohybový výstup, výstup s loutkou, literární zpracování)
- vytváří náročnější texty propracované z hlediska sdělnosti obsahu, tématu, použité formy, stylu a žánru a autorsky s nimi pracuje
- vědomě používá základní výrazové prostředky pro sdělování, vytvoří charakter postavy, zvládne vědomou stylizaci v daném žánru
- si uvědomuje a uplatňuje zákonitosti výstavby dramatického tvaru

Vzdělávací obsah oblasti Recepce a reflexe dramatického umění

Žák:

- uvádí vybrané dílo do sociokulturních souvislostí
- je schopen pojmut téma a použité prostředky
- hodnotí dramatické nebo literární dílo včetně způsobu jeho provedení

Práce v souboru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – ročníkové výstupy

I. STUPEŇ

3. ročník

Žák:

- respektuje prostor druhých
- přizpůsobí své jednání změně (uplatňuje zásady improvizace, zejm. neneguje nápady druhých)
- reflektuje před ostatními svůj zážitek z dramatického díla

4. ročník

Žák:

- dokáže identifikovat chyby druhého
- se podílí na vytvoření příjemné atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevňování mezilidských vztahů

5. ročník

Žák:

- přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku
- dokáže přijímat kritiku druhých; umí zhodnotit své úspěchy a neúspěchy

6. ročník

Žák:

- vede jednoduchou pohybovou rozcvičku
- dokáže zhodnotit práci druhých v souboru

7. ročník

Žák:

- podporuje diskusi ve skupině; empaticky reaguje na podněty druhých
- se podílí s učitelem na dramaturgickém a režijním plánu dramatického tvaru
- reflektuje práci druhých a zhodnotí jí; přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je

II. STUPEŇ

1. ročník

Žák:

- podle svého zaměření pomáhá buď se scénografickou koncepcí či scénickou hudbou kolektivního dramatického výstupu

2. ročník

Žák:

- pomáhá s dramaturgií v kolektivu (např. vybírá náměty, témata a předlohy pro mladší spolužáky), navrhuje úpravy a škrty v textu dramatické předlohy

3. ročník

Žák:

- pomáhá s režijní koncepcí kolektivního dramatického výstupu
- dokáže mladším spolužákům pomoci s režii krátkých etud

4. ročník

Žák:

- se aktivně a poučeně podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (scénografie, dramaturgie, scénická hudba, režie)
- kriticky reflektuje a hodnotí práci svou i druhých, je schopen hluboké sebereflexe

9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

V souladu s platným zákonem a vyhláškou jsou do výuky na Základní umělecké škole J. V. Stamice Havlíčkův Brod zařazováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, pokud prokáží potřebné schopnosti nutné ke studiu některého z vyučovaných oborů.

Naše škola bude pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářet vstřícné a podnětné školní prostředí s vhodným materiálním a technickým vybavením. Tyto žáky vyučujeme speciálními pedagogickými postupy a alternativními metodami, současně zohledňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáka. Za přispění všech podpůrných opatření usilujeme o rozvíjení jejich vnitřního potenciálu, jejich směřování ke klíčovým kompetencím, k celoživotnímu učení, k možnému pracovnímu uplatnění a podporu jejich sociální integrace. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu, který je přizpůsoben potřebám žáka a zanesen v třídní knize. Druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění zohledňujeme při hodnocení výsledků vzdělávání. Při vzdělávání těchto žáků úzce spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka, s pedagogicko-psychologickou poradnou a se speciálně pedagogickým centrem.

Vzhledem ke stavu budov, ve kterých v současné době sídlíme, nemáme bohužel možnost vzdělávat imobilní žáky, budovy nejsou vybaveny bezbariérovým přístupem.

10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Pro žáky mimořádně nadané zajistí ZUŠ J. V. Stamice Havlíčkův Brod individuální podmínky pro rozvoj jejich talentu. Tito žáci jsou vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu, jehož náležitosti vycházejí z příslušné legislativy.

Žáci jsou do této kategorie zařazováni ředitelem na doporučení učitele, na základě odborného posudku pedagogicko-psychologické poradny.

Minimální hodinová dotace výuky pro tyto žáky je stejná jako u žáků zařazených do základního studia, ve výjimečných případech může být hodinová dotace upravena vzhledem k potřebám žáka.

Vzdělávání žáků mimořádně talentovaných

Žáci mimořádně umělecky talentovaní jsou vyučováni podle individuálního studijního plánu, který je přizpůsoben potřebám, schopnostem, dovednostem a znalostem žáka, zanesen v třídní knize, navržen učitelem a schválen ředitelem.

Žáci jsou do této kategorie zařazováni ředitelem na doporučení učitele a na základě mimořádných studijních výsledků, jakými jsou – úspěchy na soutěžích, účast na výjimečných koncertech, vystoupeních, výstavách, mimořádně aktivní účast na mezinárodních projektech a podobně.

Těmto žákům může být přidělena vyšší hodinová dotace na jeden školní rok. Toto zvýšení navrhuje učitel a schvaluje ředitel. Zvýšení hodinové dotace se poznačí do rozvrhu hodin a výkazu vyučovacích hodin učitele.

Žákům mimořádně talentovaným umožňujeme v maximální míře pracovat individuálně ve výuce hlavního oboru, podporujeme jejich umělecký růst a zadáváme jim náročnější úkoly. Usměrnujeme žáky v osobní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat slabším. Cílem studia žáka s mimořádným talentem by pod vedením jeho učitele měla být přijímací zkouška na konzervatoř nebo jinou střední, případně vysokou školu s uměleckým zaměřením.

11 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

- Hodnocení žáků ZUŠ J. V. Stamicce Havlíčkův Brod upravuje Vyhláška o základním uměleckém vzdělávání č. 71/2005 Sb., v platném znění.
- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, aby věděl, co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak postupovat dále.
- Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující.
- Hodnocení probíhá průběžně v celém časovém období, v případě mimořádného zhoršení prospěchu informujeme rodiče a konzultujeme s nimi daný problém.
- Při hodnocení hodnotíme individuální pokrok každého žáka a úroveň dosažených vědomostí a dovedností.
- Pro hodnocení používá škola klasifikaci, pro celkové hodnocení slovní označení.
- Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě.

Kritéria pro hodnocení

- žák plní výstupy jednotlivých vyučovacích předmětů v daném ročníku v rámci jeho individuálních možností
- žák dochází pravidelně na výuku v ZUŠ
- žák se doma na výuku v ZUŠ pravidelně a kvalitně připravuje
- žák se v hodinách aktivně zapojuje, uplatňuje vlastní tvůrčí přístup
- žák se účastní školních i mimoškolních veřejných vystoupení, festivalů, výstav
- žák se zapojuje do komorní či souborové hry, komunikuje v kolektivu, aktivně přistupuje k řešení problémů ve vztazích během výuky i při společném prezentování nastudovaných skladeb, vytvořených výtvarných prací, tanečních choreografií či dramatických vystoupení, žák přináší vlastní nápady
- žák se účastní soutěží, postupových přehlídek
- žák absolvuje postupovou zkoušku, ročníkové vystoupení, účastní se výstavy
- žák si tvoří vlastní portfolio

11.2 Oblasti vlastního hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy

Frekvence, struktura a způsob zpracování vlastního hodnocení školy se řídí platnou legislativou.

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy:

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- výsledky vzdělávání žáků a studentů
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům